

Bruxelles, den 15.7.2019
COM(2019) 339 final

**BERETNING FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET, RÅDET,
DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG OG
REGIONSUDVALGET**

Beretning om konkurrencepolitikken 2018

{SWD(2019) 297 final}

RAPPORT FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET, RÅDET, DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG OG REGIONSUDVALGET

Beretning om konkurrencepolitikken 2018

1. Fremme af et konkurrencedygtigt indre marked til gavn for såvel europæiske virksomheder som forbrugere

2018 markerede 60-året for ikrafttrædelsen af traktaten om oprettelse af Det Europæiske Økonomiske Fællesskab, som er grundlaget for EU i dag. I dag udgør Den Europæiske Union sammen med sine 24,5 mio. små, mellemstore og store virksomheder, der konkurrerer om at betjene EU's 500 mio. forbrugere, fortsat et dynamisk indre marked, som bidrager til EU-industriens konkurrenceevne og bæredygtig udvikling af den europæiske økonomi baseret på konkurrencedygtige sociale markedsværdier.

Lige fra begyndelsen har EU haft traktatregler¹, som gav Kommissionen beføjelse til at beskytte fair og lige konkurrencevilkår på det indre marked. Med EU's konkurrenceregler fastlægges en veldefineret retlig ramme for virksomhedernes adgang til det indre marked, der gør det muligt for virksomheder af alle størrelser at konkurrere på rimelige vilkår. Denne retlige ramme har udviklet sig i løbet af de seneste seks årtier, men er i nøje overensstemmelse med retsstatsprincippet under de europæiske domstoles grundige kontrol. Kommissionen anvender konsekvent principperne om ikkeforskelsbehandling, retfærdig rettergang, gennemsigtighed, forudsigelighed, retten til at blive hørt og beskyttelse af fortroligheden i sin daglige håndhævelsespraksis. Det forhold, at EU's system er forudsigeligt og troværdigt, har gjort Kommissionen til en af de førende og mest indflydelsesrige konkurrencemyndigheder i verden.

For at forstærke virkningerne af sin håndhævelsesindsats arbejder Kommissionen hånd i hånd med medlemsstaternes nationale konkurrencemyndigheder og nationale domstole og samarbejder aktivt med konkurrencemyndigheder i hele verden – både på bilateralt plan og i en række internationale fora som f.eks. OECD, Det Internationale Konkurrencenetværk og UNCTAD – med henblik på at udvikle reelt lige vilkår og respekt for retsstaten.

Den 7. juni 2018 vedtog Kommissionen som en del af den flerårige finansielle ramme (FFR) for perioden 2021-2027 forslaget til programmet for det indre marked². Dette omfatter det nye konkurrenceprogram med et vejledende budget på 140 mio. EUR over programperioden. Når konkurrenceprogrammet vedtages af medlovgiverne, vil det hjælpe Kommissionen med at tackle nye udfordringer for EU's konkurrencepolitik i forbindelse med anvendelsen af big data, algoritmer og anden hastig udvikling i et stadig mere digitalt miljø samt styrke samarbejdsnetværk mellem medlemsstaternes myndigheder og Kommissionen for at støtte fair konkurrence på det indre marked.

¹ Artikel 3, stk. 1, litra b), i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde. De vigtigste konkurrenceregler er fastsat i tredje del, afsnit VII, kapitel 1, artikel 101-109 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF) og i EU's fusionsforordning (forordning (EF) nr. 139/2004).

² Jf. forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om oprettelse af programmet for det indre marked, virksomheders konkurrenceevne, herunder små og mellemstore virksomheders, og europæiske statistikker og om ophævelse af forordning (EU) nr. 99/2013, (EU) nr. 1287/2013, (EU) nr. 254/2014, (EU) nr. 258/2014, (EU) nr. 652/2014 og (EU) 2017/826 COM/2018/441 final - 2018/0231 (COD): https://ec.europa.eu/commission/publications/single-market-programme-legal-texts-and-factsheets_da, http://europa.eu/rapid/press-release_IP-18-4049_da.htm.

I 2018 var Kommissionens konkurrencepolitiske tiltag fortsat rettet mod markeder, der har betydning for EU's borgere og virksomheder i EU, f.eks. telekommunikation og den digitale sektor, finansielle tjenesteydelser, energi og miljø, landbrug og fødevarer, transport og fremstillingsvirksomhed. Denne beretning er et ikke-udtømmende sammendrag af Kommissionens aktiviteter på det konkurrencepolitiske område i løbet af 2018. Yderligere og mere detaljerede oplysninger findes i det ledsagende arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene og på Generaldirektoratet for Konkurrences websted³.

2 Mere effektiv håndhævelse af konkurrencereglerne

Kommissionen sigter til stadighed mod at strømline procedurerne i konkurrencesager og evaluere de økonomiske virkninger af sine tidligere afgørelser med henblik på at fremme rettidigheden, effektiviteten og produktiviteten af sine håndhævelsesforanstaltninger i henhold til EU's konkurrenceregler.

I december 2018 offentliggjorde Kommissionen ajourførte retningslinjer for virksomheder vedrørende forretningshemmeligheder og andre fortrolige oplysninger⁴ afgivet i forbindelse med konkurrenceundersøgelser samt retningslinjer og skabeloner til brug i forbindelse med såkaldte "confidentiality rings"⁵ med henblik på at få adgang til sagsakter. Virksomhedernes adgang til oplysningerne i Kommissionens sagsakter er et grundlæggende proceduremæssigt skridt i kartelsager. Disse to nye vejledningsdokumenter er en del af Kommissionens fortsatte arbejde med at øge rettidigheden og effektiviteten af konkurrenceprocedurerne, samtidig med at der sikres en retfærdig rettergang, og virksomhedernes ret til forsvar garanteres. De supplerer tidligere retningslinjer fra Kommissionen om bedste praksis vedrørende datarum⁶, vejledning om fortrolighed i forbindelse med udarbejdelsen af offentlige udgaver af Kommissionens afgørelser⁷ samt anbefalinger vedrørende anvendelsen af elektroniske dokumenter⁸.

Som følge af den effektive ramme for belønning af samarbejde fra virksomheder, der blev undersøgt på kartelområdet, og en første ikkekartelsag i 2016⁹ afsluttede Kommissionen i 2018 en række ikkekartelsager på grundlag af samarbejde mellem de undersøgte virksomheder¹⁰. Dette samarbejde gør det muligt for Kommissionen at øge relevansen og virkningen af sine afgørelser ved at fremskynde sine undersøgelser, mens virksomhederne kan drage fordel af betydelige nedsættelser af bøderne, afhængigt af arten af og tidspunktet for deres samarbejde. I december 2018 offentliggjorde Kommissionen en uformel vejledning om, hvordan virksomhederne kan samarbejde om karteldannelse mod lavere bøder¹¹.

³ Se http://ec.europa.eu/competition/index_en.html.

⁴ Se http://ec.europa.eu/competition/antitrust/business_secrets_en.pdf.

⁵ En såkaldt "confidentiality ring" er en aftalt procedure for udlevering af oplysninger, hvorved en begrænset kreds af personer får adgang til fortrolige oplysninger i Kommissionens sagsakter. Se http://ec.europa.eu/competition/antitrust/conf_rings.pdf.

⁶ Se http://ec.europa.eu/competition/mergers/legislation/disclosure_information_data_rooms_en.pdf.

⁷ http://ec.europa.eu/competition/antitrust/guidance_on_preparation_of_public_versions_antitrust_04062015.pdf.

⁸ Se http://ec.europa.eu/competition/contacts/electronic_documents_en.pdf.

⁹ Sag AT.39759, ARA's udelukkelse, Kommissionens afgørelse af 20. september 2016, som findes på http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_39759.

¹⁰ Kommissionens afgørelser i sager fra den 24. juli 2018: AT.40181 Philips, AT.40182 Pioneer, AT.40465 Asus og AT.40469 Denon & Marano, og Kommissionens afgørelse af 17. december 2018 i sag AT.40428 Guess. Se yderligere oplysninger i kapitel 3 i denne beretning.

¹¹ Faktabladet om rammerne for et sådant samarbejde blev offentliggjort i forbindelse med vedtagelsen af forbudsafgørelsen i sag AT.40428 – Guess, se http://ec.europa.eu/competition/publications/data/factsheet_guess.pdf.

Europa-Parlamentet og Rådet vedtager Kommissionens forslag om at gøre medlemsstaternes konkurrencemyndigheder mere effektive

Den 11. december 2018 vedtog Europa-Parlamentet og Rådet det såkaldte ECN+-direktiv¹², som bemyndiger medlemsstaternes konkurrencemyndigheder til at håndhæve EU's konkurrenceregler på kartel- og monopolområdet mere effektivt. Direktivet var baseret på Kommissionens forslag fra marts 2017¹³ efter en offentlig høring mellem november 2015 og februar 2016.

ECN+-direktivet vil sikre, at når de samme retlige bestemmelser anvendes – EU's kartel- og monopolregler – har de nationale konkurrencemyndigheder effektive håndhævelsesværktøjer og de ressourcer, der er nødvendige for at afsløre og sanktionere virksomheder, der overtræder EU's konkurrenceregler. Det vil også sikre, at de kan træffe deres afgørelser helt uafhængigt på grundlag af de faktiske omstændigheder og lovgivningen. De nye regler bidrager til målet om et ægte indre marked og fremmer det overordnede mål om konkurrencedygtige markeder, arbejdspladser og vækst.

ECN+-direktivet skal være gennemført senest den 4. februar 2021. Kommissionen vil overvåge gennemførelsesprocessen og bistå medlemsstaterne med at gennemføre direktivet i national ret inden for den toårige gennemførelsesperiode fra offentliggørelsen af direktivet i Den Europæiske Unions Tidende.

Udnyttelse af fordelene ved moderniseringen af statsstøttere reglerne

Siden maj 2012 har Kommissionen gennemført en omfattende reformpakke for modernisering af statsstøtte. Denne sammenhængende reformpakke giver medlemsstaterne mulighed for at gennemføre statsstøtteforanstaltninger, som fremmer investeringer, økonomisk vækst og jobskabelse, hurtigt. Som led i denne pakke blev der indført nye regler i 2014 – navnlig den såkaldte generelle gruppefritagelsesforordning¹⁴, som blev ændret yderligere i 2017. Disse regler reducerede den administrative byrde for mindre fordrejende støtteforanstaltninger, som medlemsstaterne ikke længere skal anmelde til Kommissionen. Samtidig vil foranstaltninger, der kan skade konkurrencen eller fragmentere det indre marked, fortsat være genstand for en omhyggelig kontrol. I forbindelse med den flerårige finansielle ramme for 2021-2027 foreslog Kommissionen at forenkle saminvestering med både EU-støtte og medlemsstaternes investeringer gennem en yderligere udvidelse af EU's bemyndigelsesforordning, som er retsgrundlaget for vedtagelsen af den generelle gruppefritagelsesforordning.

Resultattavlen for statsstøtte for 2018¹⁵ bekræftede fordelene ved pakken for modernisering af statsstøtte. Siden 2015 har over 96 % af de nye gennemførte støtteforanstaltninger været omfattet af den generelle gruppefritagelsesforordning, hvilket giver mulighed for en hurtigere gennemførelse i medlemsstaterne, og statsstøttekontrollen har fokus på at være mere "stor i store sager og lille i små sager". Den stigende andel af udgifterne under den generelle gruppefritagelsesforordning indebærer også, at medlemsstaterne i gennemsnit har gennemført statsstøtteforanstaltninger registreret af Kommissionen meget hurtigere end tidligere:

¹² Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2019/1 af 11. december 2018 om styrkelse af de nationale konkurrencemyndigheders forudsætninger for at håndhæve konkurrencereglerne effektivt og sikring af et velfungerende indre marked (EUT L 11 af 14.1.2019, s. 3).

¹³ Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om styrkelse af de nationale konkurrencemyndigheders forudsætninger for at håndhæve konkurrencereglerne effektivt og sikring af et velfungerende indre marked, som findes på <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52017SC0114>.

¹⁴ Se http://ec.europa.eu/competition/state_aid/legislation/block.html.

¹⁵ Se http://ec.europa.eu/competition/state_aid/scoreboard/index_en.html.

Sammenlignet med 2013 faldt den gennemsnitlige tid til at gennemføre statsstøtteforanstaltninger med 15 %¹⁶.

Inden for tjenesteydelser af almen økonomisk interesse (SGEI) er mere end 90 % af støtteforanstaltningerne også gruppefritaget efter SGEI-afgørelsen i henhold til de årlige SGEI-rapporter, som medlemsstaterne har indsendt.

Jo større gennemsigthed der omgiver anvendelsen af statsstøtte, desto mere sandsynligt er det, at håndhævelsen vil være mere effektiv. Med henblik herpå fremmer Kommissionens tjenestegrene overholdelsen af bestemmelserne om gennemsigthed i pakken for modernisering af statsstøtte ved i samarbejde med medlemsstaterne at udvikle det såkaldte Transparency Award Module¹⁷, et it-værktøj til indsendelse og offentliggørelse af data om tildeling af statsstøtte på over 500 000 EUR. Ved udgangen af 2018 havde 25 medlemsstater tilsluttet sig dette modul. 25 medlemsstater og Island har offentliggjort over 43 000 støttetildelinger.

I 2018 iværksatte Kommissionen i overensstemmelse med Kommissionens retningslinjer for bedre regulering den evaluering af statsstøttereglerne, der blev vedtaget som en del af pakken for modernisering af statsstøtte, samt af retningslinjerne for statsstøtte til jernbaner og af kortfristet eksportkreditforsikring. Evalueringen har form af en "kvalitetskontrol"¹⁸ for at kontrollere, om reglerne rent faktisk har fungeret efter hensigten og er egnede til formålet. Den vil danne grundlag for de afgørelser, som Kommissionen fremover skal træffe om, hvorvidt reglerne skal forlænges eller ajourføres.

Kampen mod karteller fortsætter

Kommissionen har for nylig oprettet et anonymt whistleblowerværktøj¹⁹, som gør det lettere for personer med insiderviden om karteladfærd eller andre overtrædelser af kartel- og monopolreglerne at informere Kommissionen via et gensidigt krypteret meddelelssystem om konkurrencebegrænsende adfærd, samtidig med at deres anonymitet bevares.

I 2018 viste Kommissionens stærke håndhævelse over for "hard-core"-karteller fortsat effektiviteten af forligsproceduren, som tegnede sig for 75 % af de afgørelser, der blev vedtaget i løbet af 2018. Forligsproceduren bidrager til at afsløre hemmelige karteller hurtigere, hvilket vil frigøre værdifulde ressourcer til andre undersøgelser. I et forlig anerkender virksomheder, der har deltaget i et kartel, deres deltagelse i overtrædelsen og deres ansvar herfor. Et forlig giver Kommissionen mulighed for at anvende en forenklet procedure og reducere varigheden af og omkostningerne ved undersøgelsen, samtidig med at virksomhederne drager fordel af hurtigere afgørelser og en bødenedsættelse på 10 %.

¹⁶ For yderligere og mere detaljerede oplysninger henvises til del I i det arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene, der ledsager denne rapport.

¹⁷ Se <https://webgate.ec.europa.eu/competition/transparency/public/search/chooseLanguage>.

¹⁸ Den nuværende kvalitetskontrol omfatter: den generelle gruppefritagelsesforordning, de minimis-forordningen, retningslinjerne for statsstøtte med regionalt sigte, rammebestemmelserne for statsstøtte til forskning og udvikling og innovation (F&U&I), meddelelsen om statsstøtte til vigtige projekter af fælleseuropæisk interesse (IPCEI), retningslinjerne for statsstøtte til risikofinansiering, lufthavne og luftfartsselskaber, retningslinjerne for statsstøtte til miljøbeskyttelse og energi, retningslinjerne for redning og omstrukturering, retningslinjerne for statsstøtte til jernbaneselskaber samt meddelelsen om kortfristet eksportkreditforsikring (de to sidstnævnte indgik ikke i pakken om modernisering af statsstøtte fra 2012). Se https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/initiatives/ares-2018-6623981_da.

¹⁹ Se <http://ec.europa.eu/competition/cartels/whistleblower/index.html>.

Den 21. februar 2018 pålagde Kommissionen bøder på i alt 546 mio. EUR for karteldeltagelse i tre forskellige sager vedrørende søtransport af biler og levering af bildele²⁰.

Kommissionens afgørelser om transportører af biler til søs og leverandører til biler: bekæmpelse af "hard-core"-karteller, der påvirker de europæiske forbrugere og industrier

I tre særskilte afgørelser har Kommissionen pålagt transportører af biler til søs en bøde på 395 mio. EUR, leverandører af tændrør en bøde på 76 mio. EUR og leverandører af bremsesystemer en bøde på 75 mio. EUR for overtrædelse af EU's kartel- og monopolregler. Alle virksomheder anerkendte deres deltagelse i kartellerne og indvilligede i at indgå forlig i sagerne. Alle sager blev indledt med ansøgninger i henhold til samarbejdsmeddelelsen. De ansøgere om bødefritagelse, der var involveret i disse karteller, undgik bøder, fordi de afslørede forekomsten af kartellerne over for Kommissionen.

I næsten seks år fra oktober 2006 til september 2012 dannede fem transportører (chilenske CSAV, japanske "K" Line, MOL og NYK og norsk/svenske WWL-EUKOR) et kartel på markedet for søtransport over åbent hav af nye biler, lastbiler og andre store køretøjer på forskellige ruter mellem Europa og andre kontinenter. Transportørerne aftalte at opretholde status quo på markedet og respektere hinandens traditionelle aktiviteter på visse ruter eller for visse kunder ved at opgive kunstigt høje priser eller slet ikke byde på udbud fra køretøjsfabrikanter. Kartellet ramte bilfabrikanter, køretøjsfabrikanter (såsom eksportører) og slutkunder inden for Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde (EØS). I løbet af undersøgelsen samarbejdede Kommissionen med flere konkurrencemyndigheder rundt om i verden, herunder i Australien, Canada, Japan og USA. MOL afslørede kartellets eksistens og fik dermed fuld bødefritagelse og undgik en bøde på ca. 203 mio. EUR.

Inden for automobilsektoren indførte Kommissionen sanktioner i yderligere to kartelsager. En af sagerne drejede sig om tændrør (bilelektriske apparater), hvor leverandørerne Bosch (Tyskland) og NGK (Japan) havde samordnet med DENSO (Japan). Kartellet bestod fra 2000 til 2011 og tog sigte på at undgå konkurrence ved at respektere hinandens traditionelle kunder og opretholde status quo i sektoren for tændrør i EØS. DENSO fik fuld bødefritagelse for at afsløre kartellets eksistens og undgik en bøde på ca. 1 mio. EUR. Kommissionens anden afgørelse vedrørte to overtrædelser på området for bremsesystemer. Det første kartel vedrørte levering af hydrauliske bremsesystemer og involverede TRW (USA, nu ZF TRW, Tyskland), Bosch (Tyskland) og Continental (Tyskland) og bestod fra februar 2007 til marts 2011. Den anden overtrædelse varede fra september 2010 til juli 2011 og vedrørte levering af elektroniske bremsesystemer og omfattede Bosch og Continental. I begge overtrædelser søgte leverandørerne af bildele at samordne deres markedsadfærd ved at udveksle følsomme oplysninger, herunder om elementer i prisfastsættelsen. Ved at afsløre kartellerne og opnå fuld bødefritagelse undgik TRW en bøde på ca. 54 mio. EUR, og Continental undgik en bøde på ca. 22 mio. EUR.

Kartelafgørelserne vedrørende tændrør og bremsesystemer indgår i en række omfattende undersøgelser af karteller inden for automobildele. Kommissionen havde allerede pålagt leverandører af lejer²¹, ledningsnet til biler²², fleksible skummaterialer (bl.a.) i bilsæder²³, parkeringsvarmere i biler

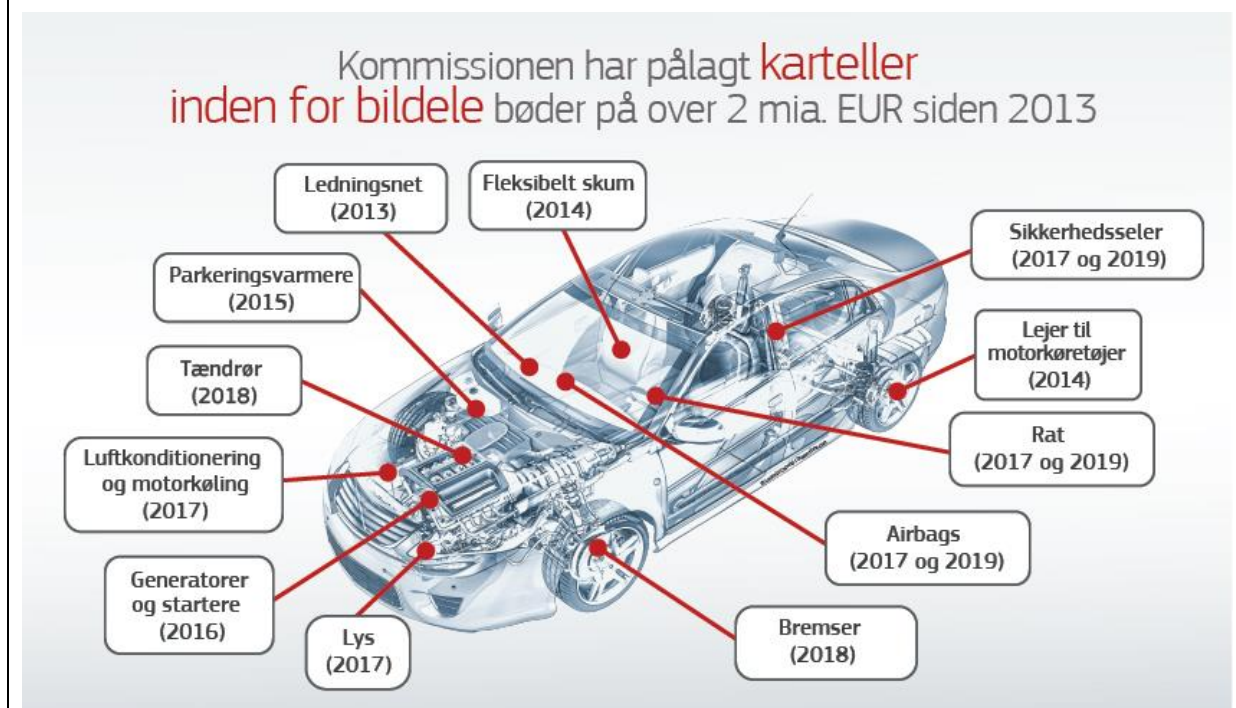
²⁰ Kommissionens afgørelse af 21. februar 2018: Sag AT.40009 *Transportører af biler til søs*, som findes på http://ec.europa.eu/competition/elojade/iseef/case_details.cfm?proc_code=1_40009, AT.40113 *Lyssystemer*, som findes på http://ec.europa.eu/competition/elojade/iseef/case_details.cfm?proc_code=1_40113, og AT.39920 *Bremsesystemer*, som findes på http://ec.europa.eu/competition/elojade/iseef/case_details.cfm?proc_code=1_39920.

²¹ Kommissionens afgørelse af 19. Marts 2014 i sag AT.39922 *Lejer*, som findes på http://ec.europa.eu/competition/elojade/iseef/case_details.cfm?proc_code=1_39922.

²² Kommissionens afgørelse af 10. Juli 2013 i sag AT.39748 *Ledningsnet til biler*, som findes på http://ec.europa.eu/competition/elojade/iseef/case_details.cfm?proc_code=1_39748.

²³ Kommissionens afgørelse af 29. januar 2014 i sag AT.39801 *Polyurethanskum*, som findes på http://ec.europa.eu/competition/elojade/iseef/case_details.cfm?proc_code=1_39801.

og lastbiler²⁴, generatorer og startere²⁵, varmesystemer²⁶, belysningsystemer²⁷ og førersikkerhedssystemer²⁸ bøder.

Den 18. september 2018 indledte Kommissionen desuden en tilbundsgående undersøgelse af bilfabrikanternes eventuelle samordning med hensyn til teknologisk udvikling af emissionsrensesystemer til personbiler. I oktober 2017 foretog Kommissionen kontrolbesøg hos BMW, Daimler, Volkswagen og Audi i Tyskland som led i den indledende undersøgelse i denne sag. Kommissionen er i færd med at undersøge, om disse virksomheder aftalte ikke at konkurrere med hinanden om udvikling og indførelse af emissionskontrollsystemer til biler, der sælges i EØS. De pågældende emissionskontrollsystemer er selektive katalytiske reduktionssystemer (SCR), som reducerer NO_x-emissionerne fra personbiler med dieselmotorer, og "ottopartikelfiltre" (OPF), som reducerer emissionen af partikler fra personbiler med benzinmotorer. Den formelle indledning af proceduren foregriber ikke resultatet af undersøgelsen.

Den 21. marts 2018 traf Kommissionen en afgørelse²⁹ om et kartel inden for kondensatorer. Kondensatorer er elektriske komponenter, der oplagrer energi og findes i en lang række elektroniske apparater, der anvendes af forbrugerne. Otte producenter blev pålagt bøder på i alt 254 mio. EUR for deltagelse i kartelpraksis fra 1998 til 2012.

²⁴ Kommissionens afgørelse af 17. juni 2015 i sag AT.40055 *Parkeringsvarmere*, som findes på http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_40055.

²⁵ Kommissionens afgørelse af 27. januar 2016 i sag AT.40028 *Ledningsnet til biler*, som findes på http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_39748.

²⁶ Kommissionens afgørelse af 8. marts 2017 i sag AT.39960 *Varmesystemer*, som findes på http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_39960.

²⁷ Kommissionens afgørelse af 21. juni 2017 i sag AT.40013 *Lyssystemer*, som findes på http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_40013.

²⁸ Kommissionens afgørelse af 22. november 2017 i sag AT.39881 *Brugersikkerhedssystemer*, som findes på http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_39881.

²⁹ Kommissionens afgørelse af 19. juli 2016 i sag AT.40136 *Kondensatorer*, som findes på http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_40136.

Kommissionen sanktionerer tidlige fusioner

EU's fusionsregler kræver, at virksomhederne underretter Kommissionen om planlagte fusioner af EU-dimension med henblik på revision ("anmeldelsespligten") og først gennemfører dem, når Kommissionen har godkendt dem ("standstill-forpligtelsen"). Standstill-forpligtelsen forhindrer potentielt uoprettelige negative virkninger af transaktioner på det indre marked, mens resultatet af Kommissionens undersøgelse afventes.

Den 24. april 2018 pålagde Kommissionen Altice³⁰, som har hovedsæde i Nederlandene, en bøde på 124,5 mio. EUR for at have gennemført overtagelsen af den portugisiske telekommunikationsoperatør PT Portugal, inden virksomheden havde anmeldt overtagelsen, og inden Kommissionen havde godkendt den (såkaldt "gun jumping"). Bøden skulle afholde andre virksomheder fra at overtræde reglerne. Gennemførelse af fusioner inden anmeldelse eller godkendelse underminerer effektiviteten af EU's fusionskontrolsystem, som beskytter de europæiske forbrugere mod en fusion, der fører til højere priser eller færre valgmuligheder.

3 Håndtering af nye udfordringer i den digitale økonomi

I løbet af de seneste seks årtier med EU's konkurrencepolitik har markederne ændret sig betydeligt. Navnlig har digitaliseringen af økonomien i høj grad ændret forbrugernes adfærd, og hvordan markederne fungerer.

En særlig udfordring vedrører data på baggrund af algoritmers stigende betydning. Algoritmer behøver data for at lære: Jo større datamængder, jo mere intelligente algoritmer. Et andet interesseområde er de digitale platformes øgede magt på markedet på grund af den dobbelte rolle, de spiller, som distributionskanal for nogle, samtidig med at de markedsfører deres egne produkter. For at udnytte det potentiale og de muligheder, som den digitale teknologi giver, har Europa brug for et reelt forbundet digitalt indre marked. Konkurrencepolitikken er en integreret del af at skabe et velfungerende digitalt indre marked.

Den digitale tidsalder har også sat fokus på helt nye markedsaktører, hvoraf nogle er vokset meget hurtigt og er vokset til store teknologileverandører. Selv om disse succesrige virksomheders innovative produkter, der dominerer mange nye og fremspirende digitale markeder, har gjort livet lettere for både borgere og virksomheder, er det vigtigt, at de forhindres i at bruge deres vægt til at underminere konkurrence fra andre. For at sikre, at markederne i Europa er til gavn for borgerne og ikke omvendt, findes der allerede en forordning om beskyttelse af personoplysninger³¹, og Rådet og Parlamentet behandler en forordning, der skal fremme gennemsigtighedsforpligtelserne i forbindelse med onlineplatforme³².

I 2018 indledte Kommissionen en refleksionsproces om, hvordan konkurrencepolitikken bedst kan tjene de europæiske forbrugere i en verden i hastig forandring. Kommissionen har til dette formål udpeget professor Heike Schweitzer, professor Jacques Crémer og lektor Yves-Alexandre de Montjoye som særlige rådgivere om de fremtidige udfordringer i forbindelse

³⁰ Kommissionens afgørelse af 24. april 2018 i sag M.7993 *Altice/Portugal* (Art. 14.2 proc.), som findes på http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=2_M_7993.

³¹ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/679 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger og om ophævelse af direktiv 95/46/EF (generel forordning om databeskyttelse) (EUT L 119 af 4.5.2016, s. 1).

³² Se Kommissionens forslag til forordning om fremme af retfærdighed og gennemsigtighed for brugere af onlineformidlingstjenester <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/regulation-promoting-fairness-and-transparency-business-users-online-intermediation-services>.

med digitaliseringen af konkurrencepolitikken³³. De særlige rådgiveres rapport om konkurrencepolitik i den digitale tidsalder ("Competition Policy for the Digital Era") blev offentliggjort den 4. april 2019³⁴. De særlige rådgiveres rapport indeholder i) en beskrivelse af det, de anser for at være de vigtigste specifikke træk ved de digitale markeder, ii) rådgivernes syn på målene for EU's konkurrencelovgivning i den digitale tidsalder og iii) en drøftelse af anvendelsen af konkurrencereglerne på digitale platforme og data samt om fusionskontrol i forbindelse med bevarelse af konkurrence og innovation. Rapporten har til formål at give input til Kommissionens igangværende refleksionsproces om, hvordan konkurrencepolitikken bedst kan tjene de europæiske forbrugere i en verden i hastig forandring.

Håndhævelse af kartel- og monopolreglerne, der forsvare innovation på de digitale markeder

Den 18. juli 2018 traf Kommissionen en afgørelse³⁵, hvori den fastslog, at Google havde misbrugt sin dominerende stilling, og pålagde selskabet en bøde på 4,34 mia. EUR for konkurrencebegrænsninger, som den siden 2011 havde pålagt producenter af mobile enheder og netoperatører for at cementere sin dominerende stilling inden for generel internetsøgning.

Sagen "Google Android": genopretning af fordelene ved effektiv konkurrence på mobilområdet for europæiske forbrugere

Googles søgemaskine er selskabets flagskibsprodukt med årlige reklameindtægter på over 95 mia. USD, hovedsagelig på grund af øget brug af intelligente mobile enheder. I dag udgør mobilt internet mere end halvdelen af den globale internettrafik. Desuden anvender omkring 80 % af de intelligente mobile enheder i Europa og på verdensplan Android, hvilket betyder, at systemet anvendes på mere end 2,2 mia. enheder.

Kommissionens afgørelse omfatter tre typer af begrænsninger, som Google pålagde producenter af mobile enheder og netoperatører, for at sikre, at trafikken blev rettet mod Google Search:

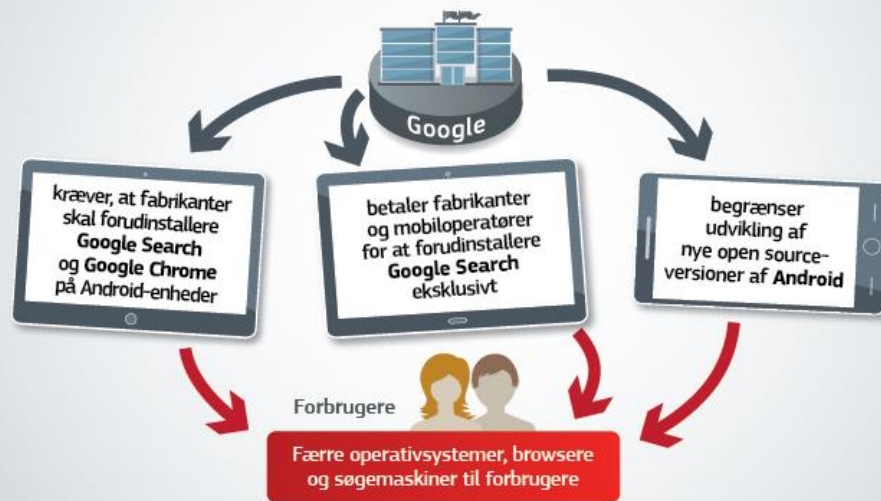
- For det første krævede Google, at producenterne skulle forudinstallere Googles søge- og browser-applikationer på enheder, der anvender mobilstyresystemet Android. Producenterne skulle overholde kravene, hvis de ønskede at sælge enheder med Googles app-butik.
- For det andet betalte Google producenter og netoperatører for, at de udelukkende installerede Google Search-appen på sådanne enheder.
- For det tredje forhindrede Google producenterne i at udvikle konkurrerende mobilstyresystemer. Disse kunne have udgjort en platform for konkurrerende søgemaskiner for at opnå trafik.

³³ Se <https://ec.europa.eu/commission/commissioners/2014-2019/vestager/announcements/commission-appoints-professors-heike-schweitzer-jacques-cramer-and-assistant-professor-yves-en> and <http://ec.europa.eu/competition/scp19/>.

³⁴ Se <http://ec.europa.eu/competition/publications/reports/kd0419345enn.pdf>

³⁵ Kommissionens afgørelse af 18. juli 2018 i sag AT.40099 *Google Android*, som findes på http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_40099.

Googles Android-restriktioner beskytter ulovligt selskabets dominans inden for internetsøgning

I Kommissionens afgørelse blev det konkluderet, at disse tre former for misbrug udgør en del af Googles overordnede strategi for at cementere sin dominerende stilling inden for generel internetsøgning, på et tidspunkt hvor betydningen af mobilt internet voksede betydeligt.

Selv om markedsdominans som sådan ikke er ulovlig i henhold til EU's kartel- og monopolregler, har dominerende virksomheder et særligt ansvar for ikke at misbruge deres dominerende markedsposition ved at begrænse konkurrencen, enten på det marked, hvor de er dominerende, eller på særskilte, men relaterede markeder. Google nægtede med sin adfærd andre virksomheder muligheden for at konkurrere og innovere på lige vilkår, og dette er i strid med EU's kartel- og monopolregler. Vigtigst af alt fratog selskabet europæiske forbrugere fordelene ved effektiv konkurrence på det vigtige mobilområde.

Kommissionens afgørelse forpligtede Google til at bringe sin ulovlige adfærd til ophør på en effektiv måde inden for 90 dage efter datoen for afgørelsen. Som minimum skal Google i henhold til afgørelsen ophøre med og ikke genoptage nogen af de tre former for begrænsninger, som er beskrevet ovenfor. Afgørelsen pålægger ligeledes Google at afstå fra enhver foranstaltning med samme eller tilsvarende mål eller virkning som disse former for praksis. Kommissionen vil nøje overvåge overholdelsen af afgørelsen. Afgørelsen forhindrer ikke Google i at indføre et rimeligt, retfærdigt og objektivt system til at sikre, at Android-enheder fungerer korrekt med Googles proprietære apps og tjenester uden at påvirke producenternes frihed til at fremstille enheder baseret på Android forks.

I 2018 undersøgte Kommissionen fortsat de restriktioner, som Google havde pålagt visse tredjepartswebsteder med hensyn til at vise søgeannoncer fra Googles konkurrenter (AdSense-sagen). Den 20. marts 2019 pålagde Kommissionen Google en bøde på 1,49 mia. EUR for disse restriktioner³⁶.

³⁶ Sag AT.40411 Google Search (AdSense), som findes på http://ec.europa.eu/competition/elojade/iseef/case_details.cfm?proc_code=1_40411. Se også http://europa.eu/rapid/press-release_IP-19-1770_da.htm.

Den 24. januar 2018 pålagde Kommissionen Qualcomm³⁷ en bøde på 997 mio. EUR for at misbruge sin dominerende stilling på markedet for LTE-basebandchipsæt i strid med EU's kartel- og monopolregler. I henhold til Kommissionens afgørelse skal Qualcomm fremover afholde sig fra enhver praksis, der har et lignende mål eller en lignende virkning. Markedet for LTE-basebandchipsæt er kendetegnet ved høje adgangsbarrierer, og Qualcomm er langt den største leverandør i verden. Mellem 2011 og 2016 foretog Qualcomm betydelige betalinger til Apple på betingelse af, at selskabet udelukkende ville benytte Qualcomms chipsæt i iPhones og iPads. Eksklusivitetsbetalingerne forhindrede konkurrenterne i at konkurrere på egne meritter og fratog de europæiske forbrugere et reelt valg og innovation.

Effektiv kartelhåndhævelse beskytter konkurrencedygtige inputpriser for digitalt udstyr

Den 21. marts 2018 pålagde Kommissionen otte producenter af kondensatorer (Elna, Hitachi Chemical, Holy Stone, Matsuo, NEC Tokin, Nichicon, Nippon Chemi-Con og Rubycon) en bøde på 254 mio. EUR³⁸ for at deltage i et 14 år langt kartel inden for levering af elektrolytiske kondensatorer. Kondensatorer er elektriske komponenter, der lagrer energi elektrostatiske i et elektrisk felt og anvendes i en lang række elektriske og elektroniske produkter.

Kartelmøderne og -kontakterne fandt hovedsagelig sted i Japan, men karteladfærden blev gennemført på globalt plan, herunder i EØS. Virksomhederne mødtes regelmæssigt og udvekslede kommercielt følsomme oplysninger om fremtidige priser og om fremtidige udbuds- og efterspørgselsbehov. Målet var at koordinere den fremtidige adfærd og undgå priskonkurrence. Sanyo Electric Co., Ltd. og moderselskabet Panasonic Corporation fik fuld bødefratagelse for at afsløre kartellets eksistens over for Kommissionen.

Kommissionens undersøgelse var en del af en global indsats. Konkurrencemyndighederne i Brasilien, Japan, Singapore og Taiwan havde allerede pålagt deltagerne i kondensatorkartellet bøder forud for Kommissionens afgørelse. Nippon Chemi-Con var i oktober 2018 det ottende selskab, der fik pålagt bøder i USA. Den sydkoreanske konkurrencemyndighed fulgte trop i december 2018 ved at pålægge ni virksomheder bøder.

EU's kartel- og monopolregler beskytter priskonkurrencen og giver forbrugerne bedre valgmuligheder inden for e-handel

E-handel skaber betydelige muligheder for både forbrugere og virksomheder. De europæiske forbrugere kan få adgang til et større udvalg af varer og tjenesteydelser og mulighed for at foretage køb på tværs af grænserne, ligesom de kan sammenligne sælgernes priser i hele Europa. På samme måde kan virksomheder handle i hele det indre marked med mere end 500 mio. mennesker, der bruger et enkelt websted som deres butiksvindue. Det hastigt voksende marked for onlinehandel har nu en værdi på over 500 mia. EUR i Europa hvert år, og over halvdelen af europæerne handler online.

Kommissionens undersøgelse af e-handelssektoren, hvis resultater Kommissionen offentliggjorde den 10. maj 2017³⁹ som en del af sin strategi for det digitale indre marked, viste, at restriktioner, der er forbundet med videresalgsprisen, er langt de mest udbredte konkurrencebegrænsninger på e-handelsmarkederne. En effektiv håndhævelse af

³⁷ Kommissionens afgørelse af 24. januar 2018 i sag AT.40220 *Qualcomm (eksklusivitetsbetalinger)*, som findes på http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_40220.

³⁸ Kommissionens afgørelse af 19. juli 2016 i sag AT.40136 *Kondensatorer*, som findes på http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_40136.

³⁹ Se http://ec.europa.eu/competition/antitrust/sector_inquiry_final_report_en.pdf.

konkurrencereglerne på dette område er derfor meget vigtig. Resultaterne kastede også lys over den øgede anvendelse af automatisk software, som detailhandlerne anvender i forbindelse med prisovervågning og prisfastsættelse.

Håndtering af prisintervention: Kommissionen pålægger fire producenter af forbrugerelektronik bøder for at fastsætte videresalgspriser på nettet

Den 24. juli 2018 traf Kommissionen særskilte afgørelser⁴⁰, der pålagde Asus (Taiwan), Denson & Marantz, Pioneer (Japan) og Philips (Nederlandene) bøder på et samlet beløb på 111 mio. EUR for at begrænse deres onlineforhandlers mulighed for at fastsætte deres egne detailpriser for almindeligt anvendte forbrugsvarer som f.eks. køkkenmaskiner, bærbare computere og hi-fi-anlæg. Denne form for adfærd kaldes bindende videresalgspriser (prisbinding). De fire virksomheder var involveret i en sådan adfærd mellem 2011 og 2015. Prisinterventionen begrænsede den effektive priskonkurrence mellem detailhandlerne og førte til en øjeblikkelig virkning for millioner af europæiske forbrugere, der oplevede højere priser på køkkenmaskiner, hårtørreapparater, bærbare computere, hovedtelefoner og mange andre produkter fra onlinedetailhandlere.

De fire producenter greb især ind over for onlineforhandlere, som tilbød deres varer til lave priser. Hvis disse detailhandlere ikke fulgte producenternes priser, ville de blive pålagt sanktioner som f.eks. blokering af leverancer. Mange virksomheder anvender prisalgoritmer, der automatisk tilpasser deres priser til konkurrenternes. De prisrestriktioner, der blev indført over for onlineforhandlere med lave priser, endte derfor med at få en bredere indvirkning på de generelle onlinepriser for disse forbrugerelektronikprodukter. Desuden gav brugen af avancerede overvågningsværktøjer producenterne mulighed for effektivt at følge videresalgsprisen i distributionsnettet og for at gribe hurtigt ind i tilfælde af prisfald.

Alle fire virksomheder samarbejdede med Kommissionen ved at fremlægge relevante beviser og ved udtrykkeligt at anerkende de faktiske omstændigheder og overtrædelserne af EU's kartel- og monopolregler. Samarbejdet førte til en fremskyndelse af Kommissionens undersøgelse og øgede virkningen og relevansen af dens afgørelse. Samtidig nød virksomhederne godt af bødenedsættelser afhængigt af omfanget af deres samarbejde, fra 40 % (for Asus, Denon & Marantz og Philips) til 50 % (for Pioneer).

I sin endelige rapport om undersøgelsen af e-handelssektoren konstaterede Kommissionen også, at mere end én ud af ti undersøgte detailhandlere har oplevet grænseoverskridende salgsbegrænsninger i deres distributionsaftaler.

Den 17. december 2018 pålagde Kommissionen beklædningsvirksomheden Guess en bøde på næsten 40 mio. EUR for konkurrencebegrænsende aftaler, som blokerede for salg på tværs af grænserne. Guess forsøgte med sine distributionsaftaler at forhindre EU's forbrugere i at handle i andre medlemsstater ved at forhindre detailhandlere i at reklamere og sælge på tværs af grænser. Dette gjorde det muligt for virksomheden at opretholde kunstigt høje detailpriser, navnlig i de central- og østeuropæiske lande. Guess samarbejdede fuldt ud med Kommissionen ved at anerkende overtrædelserne og fremlægge relevant dokumentation og kunne dermed opnå en bødenedsættelse på 50 %.⁴¹

⁴⁰ Kommissionens afgørelser af 24. juli 2018: Sager (vertikale begrænsninger) AT.40181 *Philips*, som findes på http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_40181, AT.40182 *Pioneer*, http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_40182, AT.40465 *Asus*, som findes på http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_40465, Og AT.40469 *Denon & Marantz*, som findes på http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_40469.

⁴¹ Kommissionens afgørelse af 17. december 2018: kartelsag AT.40428, *Guess*, som findes på http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_40428.

Guess-afgørelsen er en opfølgning på resultaterne af sektorundersøgelsen. Kommissionen iværksatte undersøgelsen som en selvstændig procedure, der er uafhængig af sektorundersøgelsen. Desuden omhandler afgørelsen spørgsmålet om salgsbegrænsninger, der er i strid med det indre marked, og supplerer reglerne om uberettiget geoblokering, som trådte i kraft den 3. december 2018⁴².

EU-statsstøttere regler, der sætter de europæiske regeringer i stand til at støtte udbredelsen af bredbånd

Kommissionen har defineret målene for den "digitale dagsorden" og målene for "gigabitsamfundet"⁴³ som en strategisk prioritet. For at nå målene for konnektivitet i det digitale indre marked for 2020 og 2025 anslås det, at der vil være behov for en samlet investering på ca. 500 mia. EUR i det kommende årti. Privat finansiering forventes at dække en stor del af sådanne investeringer, men der er behov for offentlig finansiering for at sikre, at landdistrikter og fjerntliggende områder ikke lades i stikken. Kontrollen med statsstøtte har til formål at sikre, at sådanne offentlige investeringer ikke fortrænger (planlagte) private investeringer, og at den offentligt finansierede infrastruktur er åben for alle operatører, der ønsker at konkurrere. I denne forbindelse godkendte Europa-Kommissionen i 2018 i henhold til bredbåndsretningslinjerne⁴⁴ et bayersk projekt⁴⁵ om etablering af net med meget høj kapacitet i seks kommuner. Det var første gang, Kommissionen så på en støtteforanstaltning som omhandlet i målene for gigabitmeddelelsen. Transmissionshastighederne ligger langt over de hastigheder, som brugerne hidtil har haft i målområderne. De nye net vil derfor skabe en betydelig forbedring i tråd med de strategiske mål i gigabitmeddelelsen.

EU-statsstøttere regler, der sætter medlemsstaterne i stand til i fællesskab at støtte vigtige projekter af fælleseuropæisk interesse

I juni 2014 vedtog Kommissionen en meddelelse om vigtige projekter af fælleseuropæisk interesse⁴⁶ med det formål at tilskynde medlemsstaterne til at støtte projekter, der klart bidrager til økonomisk vækst, beskæftigelse og konkurrenceevne i Europa. Rammebestemmelserne for vigtige projekter af fælleseuropæisk interesse supplerer andre statsstøttere regler såsom den generelle gruppefritagelsesforordning⁴⁷ og rammebestemmelserne for forskning og udvikling og innovation⁴⁸, som giver mulighed for at støtte innovative projekter og samtidig sikre, at potentielle konkurrencefordrejninger begrænses. Reglerne giver således mulighed for banebrydende forskning og innovation og deling af resultaterne bredt, samtidig med at det sikres, at skatteydernes penge reelt tjener Europas borgere.

⁴² Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2018/302 af 28. februar 2018 om imødegåelse af uberettiget geoblokering og andre former for forskelsbehandling på grundlag af kundernes nationalitet, bopæl eller hjemsted i det indre marked og om ændring af forordning (EF) nr. 2006/2004 og (EU) 2017/2394 og af direktiv 2009/22/EF, EUT L 60 I af 2.3.2018, s. 1.

⁴³ Se <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/communication-connectivity-competitive-digital-single-market-towards-european-gigabit-society>. Se også <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/broadband-europe>.

⁴⁴ Meddelelse fra Kommissionen – EU-retningslinjer for statsstøttere reglerne anvendelse i forbindelse med hurtig etablering af bredbåndsnet (EUT C 25 af 26.1.2013, s. 1).

⁴⁵ Sag SA.48418 *Bavarian gigabit pilot project – Germany*, som findes på http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_48418.

⁴⁶ Meddelelse fra Kommissionen – Kriterier for analysen af, hvorvidt statsstøtte til fremme af gennemførelsen af vigtige projekter af fælleseuropæisk interesse er forenelig med det indre marked (EUT C 188 af 20.6.2014, s. 4).

⁴⁷ Se http://ec.europa.eu/competition/state_aid/legislation/block.html#gber.

⁴⁸ Meddelelse fra Kommissionen – rammebestemmelser for statsstøtte til forskning og udvikling og innovation (EUT C 198 af 27.6.2014, s. 1).

I december 2018 konstaterede Kommissionen, at et integreret projekt, der blev anmeldt af Frankrig⁴⁹, Tyskland⁵⁰, Italien⁵¹ og Det Forenede Kongerige⁵² i fællesskab med henblik på forskning og innovation inden for mikroelektronik, er i overensstemmelse med EU's statsstøtteregler og bidrager til en fælleseuropæisk interesse. Kommissionen har fastslået mikroelektronik som en af seks centrale støtteteknologier, der anses for at være afgørende for den fremtidige industrielle udvikling⁵³.

De fire medlemsstater vil yde op til 1,75 mia. EUR i støtte til dette projekt, der har til formål at muliggøre forskning og udvikling af innovative teknologier og komponenter (f.eks. chip, avanceret optisk udstyr, integrerede kredsløb og intelligente sensorer), som kan integreres i en lang række downstream-applikationer. Disse omfatter forbrugerudstyr, f.eks. husholdningsapparater og automatiserede køretøjer, samt kommercielt og industrielt udstyr, f.eks. forvaltningssystemer til batterier, der anvendes til elektrisk mobilitet og energilagring. Det forventes især, at projektet vil stimulere yderligere forskning og innovation downstream, navnlig i relation til det omfattende område, som udgøres af tingenes internet, og forbundne eller førerløse biler. Formålet med projektet er at frigøre yderligere 6 mia. EUR i private investeringer, og det skal færdiggøres senest i 2024.

4 Konkurrencepolitik til støtte for EU's energi- og miljømål

Kommissionen arbejder fortsat hen imod en europæisk energiunion, hvor ren energi kan flyde frit og sikkert. En pålidelig energiforsyning til rimelige priser for både virksomheder og forbrugere, der skaber minimal indvirkning på miljøet, er afgørende for den europæiske økonomi.

Statsstøtte til at gøre økonomien grønnere

Statsstøttereglerne spiller en central rolle med hensyn til at fremme miljøvenlige og energieffektive former for elproduktion og -forbrug. De støtter også de investeringer, der er nødvendige for at skabe forsyningssikkerhed og samtidig dekarbonisere det europæiske energisystem. I denne henseende hjælper statsstøttereglerne EU med at nå sine ambitiøse energi- og klimamål med de lavest mulige omkostninger for skatteyderne og uden at fordreje konkurrencen på det indre marked unødigt og bidrager til opfyldelsen af Parisaftalens tilsagn om at reducere emissionerne i EU med mindst 40 % inden 2030.

I 2018 var statsstøttereglerne inden for vedvarende energi stadig meget høje. Kommissionen godkendte 21 ordninger til støtte for vedvarende energikilder og energieffektive kraftværker. Som følge heraf har næsten alle medlemsstater nu fået godkendt statsstøtte til deres støtteordninger for vedvarende energi og kraftvarmeproduktion. I Flandern får højeffektive kraftvarmeverker f.eks. certifikater til gengæld for deres energibesparelser og kan derefter sælge disse certifikater på markedet for at opnå yderligere indtægter ud over den sædvanlige elmarkedspris⁵⁴.

⁴⁹	Sag SA.46705	IPCEI	om	mikroelektronik	–	Frankrig,	som	findes	på
	http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_46705								
⁵⁰	Sag SA.46578	IPCEI	om	mikroelektronik	–	Tyskland,	som	findes	på
	http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_46578								
⁵¹	Sag SA.46595	IPCEI	om	mikroelektronik	–	Italien,	som	findes	på
	http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_46595								
⁵²	Sag SA.46590	IPCEI	om	mikroelektronik	–	UK,	som	findes	på
	http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_46590								

⁵³ See http://europa.eu/rapid/press-release_IP-18-6862_en.htm

⁵⁴ See http://europa.eu/rapid/press-release_IP-18-821_en.htm

De statsstøttegodkendelser, der blev givet i 2018 på området for vedvarende energi, var baseret på retningslinjerne for statsstøtte til miljøbeskyttelse og energi fra 2014. Disse retningslinjer har gjort det muligt for et stigende antal medlemsstater at fremme bæredygtig energi gennem konkurrencedygtige og teknologineutrale udbud og at integrere vedvarende energikilder på elmarkedet. Dette har medført lavere omkostninger for forbrugerne i elsystemet som helhed. Som eksempel kan nævnes, at det første teknologineutrale udbud i Danmark, der blev godkendt i 2018, førte til rekordlave priser, og at der blev ydet støtte til både sol- og onshore-vindprojekter.

Den 26. februar 2018 godkendte Kommissionen desuden⁵⁵ en offentlig støtteordning på 70 mio. EUR til elbusser og opladningsinfrastruktur i Tyskland indtil udgangen af 2021. For at være berettiget til støtten skal operatører af offentlig transport sikre, at deres el- og pluginhybridbusser anvender elektricitet fra vedvarende energikilder. Den 14. november 2018 godkendte Kommissionen⁵⁶ 107 mio. EUR i offentlig støtte til grønnere busser i Tyskland gennem opgradering af dieselbusser, der anvendes til offentlig personbefordring i ca. 90 kommuner, hvor grænseværdierne for emissioner af nitrogenoxider blev overskredet i 2016 eller 2017. Begge foranstaltninger er i overensstemmelse med EU's miljømål og med den europæiske strategi for lavemissionsmobilitet og dens støtte til at bevæge sig i retning af emissionsfri køretøjer i byerne og til at skabe et marked for sådanne køretøjer.

Regulering af elektricitetsmarkedet, samtidig med at EU's energi- og klimamål opfyldes

Kapacitetsmekanismerne har til formål at sikre elforsyningssikkerheden. Kapacitetsmekanismerne indeholder typisk yderligere incitamenter for kapacitetsudbydere ud over indtægterne ved salg af el på markedet mod at opretholde eksisterende kapacitet eller investere i ny kapacitet, der er nødvendig for at garantere en sikker elforsyning. Kapacitetsmekanismer kan imidlertid ikke erstatte elektricitetsmarkedsreformer på nationalt og europæisk plan. Sideløbende skal medlemsstaterne gennemføre markedsreformer med henblik på at imødegå markeds- eller reguleringssvigt, der underminerer energioperatorernes incitament til at investere i energikapacitet i overensstemmelse med Unionens dekarboniseringsmål.

I sin rapport fra 2016 om sektorundersøgelsen af kapacitetsmekanismer⁵⁷ konkluderede Kommissionen, at kapacitetsmekanismer kan påvirke produktionsmixet og derfor interagere med politikker, der tager sigte på at fremme dekarbonisering. For at fremme den ikkefossile kapacitet anbefalede Kommissionen, at kriterierne for støtteberettigelse eller tildeling af kapacitetsmekanismer gør det muligt for udbydere af vedvarende energi og udbydere på efterspørgselssiden at konkurrere med anden kapacitet. I modsat fald kan kapacitetsmekanismer risikere at bringe dekarboniseringsmålene i fare og samtidig øge prisen på forsyningssikkerhed.

Den 18. december 2018 blev der opnået politisk enighed om pakken om ren energi for alle europæere⁵⁸. Pakken er et vigtigt skridt i retning af dekarbonisering af det europæiske energisystem. Fremtidige kapacitetsmekanismer vil omfatte nye lofter for kulstofemissioner fra fossile brændstoffer. Pakken indfører desuden en ny udformning af markedet, som skal

⁵⁵ Sag SA.48190 *Støtteordning for erhvervelse af elbusser til offentlig transport i byer*, som findes på http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_48190.

⁵⁶ Sag SA.51450 *Ordning for opgradering af dieselbusser, der anvendes til lokal offentlig transport*, som findes på http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_51450.

⁵⁷ See http://ec.europa.eu/competition/sectors/energy/capacity_mechanisms_final_report_en.pdf

⁵⁸ Se <https://ec.europa.eu/energy/en/topics/energy-strategy-and-energy-union/clean-energy-all-europeans>

skabe de rette investeringsincitamenter og muliggøre en yderligere udvikling af vedvarende energikilder i elsektoren.

Statsstøtte sikrer fortsat energiforsynings sikkerheden for EU's borgere og virksomheder

Den 7. februar 2018⁵⁹ godkendte Kommissionen seks kapacitetsmekanismer for elektricitet med henblik på at sikre forsynings sikkerheden i Belgien⁶⁰, Frankrig⁶¹, Tyskland⁶², Grækenland⁶³, Italien⁶⁴ og Polen⁶⁵. Den 30. juli 2018 blev der godkendt en supplerende kapacitetsmekanisme for Grækenland⁶⁶. Kommissionen baserede sine afgørelser på 2014-retningslinjerne for statsstøtte til miljøbeskyttelse og energi og konstaterede, at foranstaltningerne vil bidrage til at sikre forsynings sikkerheden uden at forårsage højere elpriser for forbrugerne eller hindre elektricitetsstrømme på tværs af EU's grænser, og at de således var i overensstemmelse med EU's statsstøtteregler.

De syv kapacitetsmekanismer, der er godkendt, vedrører over halvdelen af EU's befolkning. De dækker en række forskellige typer mekanismer, der opfylder det specifikke behov i de enkelte medlemsstater. De syv afgørelser støtter Kommissionens strategi for energiunionen til levering af sikker og konkurrencedygtig energi i Europa.

Ved hjælp af EU's emissionshandelssystem (ETS) spiller statsstøttereglerne også en central rolle med hensyn til at nå klimamålene ved at sænke de indirekte omkostninger for EU's CO₂-marked for de mest elektricitetsintensive industrier. Det centrale princip i ETS er, at forurenerene bør betale for deres CO₂-emissioner. Men uden for EU er det ikke alle lande, der anvender dette princip. Hvis virksomhederne skulle flytte en del af deres produktion uden for EU som følge af CO₂-omkostninger, ville dette føre til en stigning i de globale CO₂-emissioner. Da elproducenter ikke modtager gratis kvoter, er de nødt til at købe dem, og derved øges elektricitetsprisen for forbrugerne. Med henblik herpå kan medlemsstaterne delvis kompensere elintensive forbrugere for de indirekte omkostninger som følge af ETS.

I 2012 vedtog Kommissionen retningslinjer, der fastsætter betingelserne for, hvornår medlemsstaterne kan yde en sådan delvis kompensation, der anses for at udgøre statsstøtte for handelsperioden 2012-2020. Den 14. marts 2018 vedtog Rådet og Parlamentet et revideret ETS-direktiv for perioden 2021-2030. Det understreges, at medlemsstaterne bør forsøge at begrænse deres kompensation til 25 % af deres auktionsindtægter fra emissionshandelsordningen. Kommissionen iværksatte derfor den 20. december 2018 en revision af ETS-retningslinjerne for statsstøtte.

⁵⁹ Se http://europa.eu/rapid/press-release_IP-18-682_fr.htm

⁶⁰ Sag SA.48648 *Belgian Strategic Reserve*, som findes på http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_48648.

⁶¹ Sag SA.48490 *Specific demand response tender in France*, som findes på http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_48490.

⁶² Sag SA.45852 *German capacity reserve*, som findes på http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_45852.

⁶³ Sag SA.48780 *Prolongation of the Greek interruptibility scheme*, som findes på http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_48780.

⁶⁴ Sag SA.42011 *Italian capacity mechanism*, som findes på http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_42011.

⁶⁵ Sag SA.46100 *Planned Polish capacity mechanism*, som findes på http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_46100.

⁶⁶ http://ec.europa.eu/competition/sectors/energy/state_aid_to_secure_electricity_supply_en.html

Støtte til åbne og integrerede markeder for gas og elektricitet

For at nå de mål, der er fastsat i Parisaftalen⁶⁷, er EU nødt til at øge andelen af vedvarende energi i sit energimix, såsom vind- og solenergi, samtidig med at der sikres adgang til gas til konkurrencedygtige priser som en fleksibel backupkapacitet. Effektiv konkurrence på de europæiske gasmarkeder afhænger ikke kun af håndhævelsen af EU's konkurrenceregler, men også af investeringer i diversificering af gasforsyningen, målrettet europæisk og national energilovgivning og den korrekte gennemførelse heraf. Alt dette bygger på den europæiske energiunion, som er en vigtig prioritet for Kommissionen.

I 2018 fortsatte Kommissionen med at fremme udviklingen af et åbent og konkurrencedygtigt energimarked til gavn for forbrugerne i overensstemmelse med målene for energiunionen.

Den 24. maj 2018 vedtog Kommissionen en afgørelse⁶⁸ om at fjerne de hindringer, som Gazprom har skabt, og som påvirkede den frie strøm af gas i Central- og Østeuropa, og at pålægge Gazprom en række forpligtelser i forbindelse med virksomhedens fremtidige adfærd.

Gazprom-afgørelsen: fri bevægelighed for gas til konkurrencedygtige priser

Gazprom er den dominerende gasleverandør i en række central- og østeuropæiske lande. I april 2015 gav Kommissionen udtryk for sin bekymring over, at Gazprom overtrådte EU's kartel- og monopolregler ved at følge en overordnet strategi for opdeling af gasmarkederne langs de nationale grænser i otte medlemsstater: Bulgarien, Estland, Letland, Litauen, Polen, Slovakiet, Tjekkiet og Ungarn. Denne strategi gjorde det muligt for Gazprom at opkræve højere gaspriser i fem af disse medlemsstater (Bulgarien, Estland, Letland, Litauen og Polen).

For at imødekomme Kommissionens konkurrencemæssige betænkeligheder skal Gazprom opfylde en række forpligtelser, der skal sikre fri bevægelighed for gas til konkurrencedygtige priser i Central- og

⁶⁷ Se https://ec.europa.eu/clima/policies/strategies/2030_en.

⁶⁸ Kommissionens afgørelse af 24. maj 2018 i sag AT. 39816 *Gasforsyning i de foregående omsætningsled i Central- og Østeuropa*, som findes på http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_39816.

Østeuropa. Disse forpligtelser for Gazprom vil gælde i otte år. De afspejler feedback fra interessenter i en markedsundersøgelse, som Kommissionen indledte i marts 2017.

Gazproms forpligtelser består af fire dele. For det første er der ikke længere begrænsninger for Gazproms kunder i forbindelse med videresalg af gas på tværs af grænserne. For det andet har de større fleksibilitet med hensyn til, hvor de ønsker, at Gazprom leverer deres gas (visse dele af Central- og Østeuropa, dvs. de baltiske lande og Bulgarien, er stadig isolerede fra andre medlemsstater på grund af manglende sammenkoblinger). For det tredje får kunderne et effektivt redskab til at sikre, at deres gaspriser afspejler prisniveauet på konkurrenceprægede vesteuropæiske gasmarkeder, navnlig vedrørende terminalerne for flydende gas. For det fjerde kan Gazprom ikke udnytte eventuelle fordele i forbindelse med gasinfrastrukturen.

Alt i alt imødekommer disse forpligtelser Kommissionens konkurrencemæssige betænkeligheder og sikrer Kommissionens mål om fri handel med gas i Central- og Østeuropa til konkurrencedygtige priser. Kommissionen besluttede at gøre disse forpligtelser (såkaldte "tilsagn") juridisk bindende for Gazprom, hvilket betyder, at Kommissionen kan pålægge en bøde på op til 10 % af virksomhedens globale omsætning, hvis den overtræder nogen af disse forpligtelser.

Den 21. juni 2018 indledte Kommissionen en formel undersøgelse⁶⁹ med henblik på at vurdere, om leveringsaftaler mellem Qatar Petroleums virksomheder, der eksporterer flydende naturgas (LNG), og europæiske importører, har hindret den frie strøm af gas i Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde i strid med EU's kartel- og monopolregler. Qatar Petroleum er den største eksportør af LNG globalt og til Europa og tegner sig for ca. 40 % af EU's samlede import af LNG og betydeligt højere importandele i visse medlemsstater. Kommissionen vil yderligere undersøge, om Qatar Petroleums langsigtede aftaler (typisk af 20 eller 25 års varighed) om levering af LNG til EØS indeholder territoriale begrænsninger, som segmenterer EU's indre gasmarked.

Den 7. december 2018 vedtog Kommissionen en afgørelse, der gjorde, at tilsagnene fra den tyske netoperatør TenneT⁷⁰ om markant at øge elstrømmene mellem Danmark og Tyskland bliver retligt bindende. TenneT vil sikre, at der til enhver tid er en bestemt garanteret kapacitet til rådighed, hvilket gør det muligt for flere elproducenter at få adgang til det tyske engrosmarked. Dette er fuldt ud i overensstemmelse med Kommissionens mål om at gøre det europæiske energimarked mere konkurrencepræget og integreret og lette EU's overgang til renere, vedvarende energikilder til gavn for forbrugerne.

Den 17. december 2018 pålagde Kommissionen⁷¹ Bulgarian Energy Holding (BEH), et datterselskab til levering af gas, Bulgargaz, og dettes gasinfrastrukturdatterselskab Bulgartransgaz (BEH-koncernen) en bøde på 77 mio. EUR for at blokere konkurrenters adgang til vigtig gasinfrastruktur i Bulgarien, hvilket er i strid med EU's kartel- og monopolregler.

Desuden fortsætter Kommissionen sin undersøgelse af den rumænske transmissionssystemoperatør Transgaz⁷² med hensyn til potentielle eksportrestriktioner for gas.

⁶⁹ Sag AT.40416 *LNG supply to Europe*, som findes på http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_40416.

⁷⁰ Kommissionens afgørelse af 7. december 2018 i sag AT.40461 *DK/DE Interconnector*, som findes på http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_40461.

⁷¹ Kommissionens afgørelse af 17. december 2018 i sag AT.39849 *BEH-gas*, som findes på http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_39849.

⁷² Sag AT.40335 *Rumænske gassammenkoblinger*, som findes på http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_40335.

5 Beskyttelse af konkurrencen i det indre marked

Globale virksomheder skaber ofte deres succes med organisk vækst på konkurrencedygtige hjemmemarkeder med erhvervsekspertise og innovativ formåen. Men i nogle tilfælde kan virksomheder bestemme, at fusioner kan hjælpe dem med at få den størrelse og styrke, der er nødvendig for at kunne konkurrere mere effektivt både i og uden for Europa. De kan forvente, at de med fusionen kan sammenlægge komplementære porteføljer, skabe stordriftsfordele eller lette adgangen til nye markeder eller geografiske områder. Disse fordele kan også medføre fordele for deres kunder, i det omfang de bliver til virkelighed. EU's fusionskontrol giver virksomhederne mulighed for at vokse ved at erhverve andre virksomheder og samtidig bevare valgmuligheder, kvalitet, innovation og konkurrencedygtige priser for borgere og virksomheder i EU.

De vigtigste fusioner i den agrokemiske sektor

Frø og pesticider er afgørende for landbrugerne og i sidste ende forbrugerne. Kommissionen sikrer effektiv konkurrence i denne sektor, så landbrugere kan få adgang til innovative produkter, bedre kvalitet og konkurrencedygtige priser. Ved vurderingen af de seneste fusioner på dette koncentrerede marked mellem Dow og DuPont⁷³ og mellem Syngenta og ChemChina⁷⁴ vurderede Kommissionen deres indvirkning på alle aspekter af konkurrencen, herunder landbrugernes omkostninger og innovation. Begge afgørelser fulgte en tilbundsående undersøgelse af de planlagte transaktioner.

Den 21. marts 2018 gav Kommissionen en betinget godkendelse af Bayers planer om at købe Monsanto⁷⁵ i henhold til EU's fusionsforordning efter en dybdegående undersøgelse. Fusionen var betinget af en afhændelse af en omfattende tilsagnspakke til en værdi af over 6 mia. EUR, som skal fjerne parternes overlap med hensyn til frø, pesticider og digitalt landbrug.

Betinget godkendelse af fusionen mellem Bayer og Monsanto: opretholdelse af konkurrence og innovation på det agrokemiske marked

Bayer (Tyskland) og Monsanto (USA) er begge vigtige aktører inden for frø- og pesticidindustrien. Monsanto er verdens største leverandør af frø og genererer det meste af sin omsætning i USA og Latinamerika (under 10 % af produkterne sælges i Europa). Bayer er den næststørste leverandør af pesticider på verdensplan og sælger omkring 30 % af sine produkter i Europa. Bayer er også en vigtig globalt aktiv frøleverandør for en række afgrøder.

Som led i sin dybdegående undersøgelse vurderede Kommissionen over 2 000 forskellige produktmarkeder og gennemgik 2,7 mio. interne dokumenter. Markedsundersøgelsen viste navnlig, at der var konkurrenceproblemer på områderne pesticider, frø og agronomiske egenskaber såvel som for digitalt landbrug.

For at løse de konstaterede konkurrenceproblemer krævede Kommissionen i sin afgørelse af 21. marts 2018 specifikt, at Bayer solgte virksomheder og aktiver til en værdi af 6 mia. EUR, herunder forskning og udvikling, til en egnet køber. Kommissionen konkluderede, at afhændelsespakken giver en egnet konkurrent mulighed for på bæredygtig vis at erstatte Bayers konkurrencepres på de relevante markeder og fortsat innovere til gavn for alle europæere, forbrugere og landbrugere samt miljøet.

⁷³ Kommissionens afgørelse af 27. marts 2017 i sag M.7932 *Dow / DuPont*, som findes på http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=2_M_7932.

⁷⁴ Kommissionens afgørelse af 5. april 2017 i sag M.7962 *ChemChina/Syngenta*, som findes på http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=2_M_7962.

⁷⁵ Kommissionens afgørelse af 21. marts 2018 i sag M.8084 *Bayer/Monsanto*, som findes på http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_8084.

Den 30. april 2018 godkendte Kommissionen på visse betingelser i henhold til EU's fusionsforordning BASF's erhvervelse af dele af Bayer Crop Science⁷⁶ med hensyn til de tilsagn vedrørende fusionen, der blev afgivet af Bayer/Monsanto.

Ved at sikre at antallet af globale aktører, der deltager aktivt i konkurrencen på disse koncentrerede markeder, forbliver det samme, sikrer Kommissionen med sin afgørelse om Bayer/Monsanto, at der fortsat er effektiv konkurrence og innovation inden for frø og agronomiske egenskaber, pesticider og digitalt landbrug, og at landbrugerne har et lige så bredt udvalg som før, når de skal vælge leverandører af frø og pesticider på disse markeder.

Transaktionen skabte verdens største integrerede frø- og pesticidvirksomhed.

I betragtning af Bayers og Monsantos aktiviteter på verdensplan har Kommissionen arbejdet tæt sammen med en række konkurrencemyndigheder i denne sag, navnlig med det amerikanske justitsministerium og kartel- og monopolmyndighederne i Australien, Brasilien, Canada, Indien, Kina og Sydafrika.

Med hensyn til frø og pesticider er der andre vigtige bekymringer, der rækker ud over konkurrencepolitikken, herunder forbrugerbeskyttelse, fødevarerikkerhed og sikring af de højeste miljø- og klimastandarder. De eksisterende nationale og europæiske reguleringsmæssige standarder på disse områder vil være lige så strenge efter disse fusioner, som de var før, og vil fortsat være gældende.

Opretholdelse af effektiv konkurrence på de europæiske stålmarkeder

Stål er et vigtigt input for mange europæiske industrier og produkter, og den europæiske stålsektor beskæftiger omkring 360 000 personer på over 500 produktionsanlæg i 23 medlemsstater.

Den 7. maj 2018 godkendte Kommissionen efter en dybdegående undersøgelse ArcelorMittals overtagelse af Ilva⁷⁷. Førstnævnte er den største producent af fladt kulstofstål i Europa og resten af verden. Kommissionens afgørelse er betinget af, at der afhændes en omfattende tilsagnspakke for at bevare den effektive konkurrence på de europæiske stålmarkeder til fordel for forbrugere og virksomheder.

Kommissionens betingede godkendelse af ArcelorMittals overtagelse af Ilva

ArcelorMittal, som har hovedsæde i Luxembourg, kontrollerer et bredt produktionsnetværk i hele Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde, mens Ilva råder over store produktionsaktiver i Italien, herunder stålværket i Taranto, Europas største integrerede anlæg til fladt kulstofstål. ArcelorMittals bliver med overtagelsen af Ilva langt den største stålproducent i Europa.

Som led i sin dybdegående undersøgelse har Kommissionen gennemgået mere end 800 000 interne dokumenter og vurderet feedback fra over 200 kunder, der er aktive inden for en lang række sektorer, f.eks. bygge- og anlægssektoren, bilindustrien, husholdningsapparater og rør. Disse kunder er afhængige af konkurrencedygtige priser på stål for at kunne konkurrere med importerede produkter på det indre marked og på de globale markeder.

⁷⁶ Kommissionens afgørelse af 30. april 2018 i sag M.8851 *BASF/Bayer Divestment Business*, som findes på http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=2_M_8851.

⁷⁷ Kommissionens afgørelse af 7. maj 2018 i sag M.8444 *ArcelorMittal/Ilva*, som findes på http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=2_M_8444.

For at imødegå Kommissionens betænkeligheder med hensyn til konkurrencen på varmvalset, koldvalset og galvaniseret fladt kulstofstål foreslog ArcelorMittal at sælge en række stålværker i hele Europa til en eller flere købere, der konkurrerer med ArcelorMittal, på et varigt grundlag.

Kommissionen konkluderede, at den foreslåede transaktion, som ændret ved tilsagnene, sikrer, at konkurrencen på det europæiske stålmarked bevares og ikke resulterer i højere priser til skade for den europæiske fremstillingsindustri og forbrugerne. Afgørelsen er betinget af, at tilsagnene overholdes fuldt ud.

Fusionskontrollen går således hånd i hånd med en afgørende indsats fra EU's side for at beskytte EU's stålindustri mod urimelige handelsfordrejninger fra tredjelande. Kommissionen tager højde for den europæiske stålindustri bekymringer, men også for de mange europæiske virksomheder, der anvender stål som input. Der er aktuelt indført forskellige handelsbeskyttelsesforanstaltninger på importen af jern- og stålprodukter, herunder fra Kina, Rusland, Indien og flere andre. Desuden er der i øjeblikket adskillige handelsbeskyttelsesundersøgelser af stålprodukter i gang. Kommissionen deltager derudover i det globale forum for overkapacitet på stålområdet for at tackle de underliggende årsager til den globale overkapacitet i stålsektoren med henblik på at udvikle konkrete politiske løsninger.

Salget af Ilvas aktiver til ArcelorMittal bør ligeledes bidrage til at fremskynde det presserende miljøsaneringsarbejde i regionen Taranto. Dette væsentlige forureningsbekæmpelsesarbejde bør fortsætte uden ophold⁷⁸ for at beskytte nabobefolkningens sundhed og miljøet som aftalt i 2016-2017 med de italienske myndigheder.

I en separat undersøgelse i henhold til statsstøttereglerne konkluderede Kommissionen den 21. december 2017⁷⁹, at to lån ydet af Italien i 2015 til støtte for Ilva indebar ulovlig og uforenelig statsstøtte. Kommissionen anmodede Italien om at inddrive uretmæssigt udbetalte beløb på ca. 84 mio. EUR fra Ilva.

Kommissionens dybdegående undersøgelse af Siemens' overtagelse af Alstom

Tog og det signaludstyr, der styrer dem, er afgørende for transporten i Europa. Den 13. juli 2018 indledte Europa-Kommissionen en dybdegående undersøgelse⁸⁰ for at vurdere Siemens' overtagelse af Alstom i henhold til EU's fusionsforordning.

Siemens (Tyskland) og Alstom (Frankrig) er globale ledere inden for jernbanetransport, og den foreslåede transaktion vil sammenlægge de to største leverandører af rullende materiel og signalløsninger i EØS, ikke kun med hensyn til størrelsen af de sammenlagte aktiviteter, men også med hensyn til deres geografiske fodaftryk.

Kommissionens betænkeligheder vedrørte muligheden for at begrænse konkurrencen på de markeder, hvor den fusionerede enhed ville være aktiv, navnlig i forbindelse med udbud af flere typer tog (rullende materiel) og signalsystemer til jernbaneoperatører. Dette kunne føre til højere priser, mindre udvalg af leverandører og innovative produkter til skade for togoperatører, infrastrukturforvaltere og i sidste ende de millioner af europæere, der hver dag bruger jernbanetransport til arbejde eller fritid. Kommissionen fandt, at det er usandsynligt, at

⁷⁸ Siden 2013 har Kommissionen ført en traktatbrudsprocedure mod Italien for manglende sikring af, at Ilva overholder EU-lovgivningen om miljøstandarder.

⁷⁹ Kommissionens afgørelse af 21. december 2017 i sag SA.38613 støtte til Ilva, som findes på http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_38613.

⁸⁰ Sag M.8677 Siemens/Alstom, som findes på http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=2_M_8677.

nye konkurrenter vil komme ind på markederne for rullende materiel i EØS, herunder især potentielle kinesiske leverandører, inden for en overskuelig fremtid.

Kommissionen foretog en dybdegående undersøgelse af transaktionens virkninger med henblik på at fastslå, om dens konkurrencemæssige betænkeligheder blev bekræftet. Kommissionen fandt, at fusionen ville have skadet konkurrencen på markederne for jernbanesignalsystemer og højhastighedstog. Parterne tilbød ikke tilstrækkelige midler til at afhjælpe disse problemer. Den 6. februar 2019 forbød Kommissionen Siemens' overtagelse af Alstom i henhold til EU's fusionsforordning⁸¹.

Fremme af et konkurrencedygtigt transportmarked

En konkurrencedygtig og effektiv transportsektor er afgørende for et velfungerende indre marked, en bæredygtig vækststrategi og en åben økonomi, der er integreret i de globale markeder.

Den meget betydelige vækst i lufttrafikken fortsatte i 2018, hvilket delvis skyldtes den intense konkurrence mellem luftfartsselskaber og lufthavne. Det var fortsat en prioritet at bevare den effektive konkurrence i denne sektor. For så vidt angår lufthavne har Kommissionen vedtaget en afgørelse, hvori den fastslår, at forlængelsen af koncessionskontrakten for Athens internationale lufthavn Eleftherios Venizelos ikke udgør statsstøtte.⁸² Denne afgørelse blev først truffet, efter at den indledende koncessionsafgift på 484 mio. EUR, som var baseret på finansielle og forretningsmæssige parametre, der ikke var i overensstemmelse med markedsvilkårene, blev øget til 1 115 mio. EUR. I lyset af denne øgede pris fandt Kommissionen, at den forlængede koncession ikke indebærer statsstøtte, fordi Athens International Airport S.A. vil betale en passende markedsafgift for fortsat at drive Athens internationale lufthavn Eleftherios Venizelos.

I november 2018 indledte Kommissionen en procedure i henhold til artikel 101 i TEUF mod Amadeus⁸³ og Sabe⁸⁴, som er førende udbydere af elektroniske reservationssystemer på verdensplan. I undersøgelsen fokuseres der på mulige begrænsninger af konkurrencen på markedet for distribution af flybilletter. Kommissionen er bekymret for, at sådanne begrænsninger kan skabe hindringer for innovation og øge omkostningerne til billetdistributionen og i sidste ende hæve billetpriserne for de rejsende.

Med hensyn til luftfartssektoren gav Kommissionen med sine fusionsafgørelser i forbindelse med Air Berlins konkurs tilladelse til, at stærke konkurrenter kan erhverve Air Berlins aktiver, hvilket ikke blot vil bevare, men forbedre konkurrencen i forskellige lufthavne i Tyskland og Østrig til gavn for mange europæiske passagerer, der flyver til og fra disse lufthavne⁸⁵. For at imødegå urimelige konkurrencefordrejninger ved at yde statsstøtte til luftfartsselskaber i økonomiske vanskeligheder indledte Kommissionen også en formel undersøgelse af et lån på 900 mio. EUR, som den italienske stat ydede til Alitalia i løbet af 2017⁸⁶.

⁸¹ Se http://europa.eu/rapid/press-release_IP-19-881_en.htm.

⁸² Se http://europa.eu/rapid/press-release_IP-18-6785_en.htm.

⁸³ Sag AT.40617 *Airline ticket distribution (Amadeus)*, som findes på http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_40617.

⁸⁴ Sag AT.40618 *Airline ticket distribution (Sabre)*, som findes på http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_40618.

⁸⁵ Se http://europa.eu/rapid/press-release_IP-17-5244_en.htm, http://europa.eu/rapid/press-release_IP-17-5402_en.htm, and http://europa.eu/rapid/press-release_IP-18-4494_en.htm.

⁸⁶ Se http://europa.eu/rapid/press-release_IP-18-3501_en.htm.

6 En mere modstandsdygtig finanssektor i forbindelse med en bankunion

Den generelle stabilisering af den finansielle sektor og den gradvise gennemførelse af bankunionens regelsæt har medført færre indgreb fra det offentlige budget og dermed en reduktion af nye statsstøttesager i denne sektor. Desuden kunne Kommissionen afslutte overvågningen af yderligere ti banker med hensyn til forpligtelser, der udspringer af tidligere afgørelser om statsstøtte, samt lukke en række mangeårige sager.

I Tyskland godkendte Kommissionen i 2018 den støttefri privatisering af HSH Nordbank efter en åben og konkurrencepræget proces, der førte til, at banken blev solgt til en positiv pris, og medførte en omstrukturering med henblik på at genoprette bankens langsigtede rentabilitet.⁸⁷ Den slovenske stat solgte 65 % af sin andel i NLB-koncernen i overensstemmelse med en række reviderede tilsagn, som Kommissionen godkendte i 2018.⁸⁸ Dette salg var et afgørende element i Kommissionens vurdering af levedygtigheden i afgørelsen om NLB's statsstøtte fra 2013. Kommissionen overvåger fortsat Sloveniens overholdelse af de resterende forpligtelser.

På trods af den forbedrede modstandsdygtighed i banksektoren i EU står dele af den finansielle sektor stadig over for visse problemer, som går forud for bankunionens rammer, navnlig det stadig høje niveau af misligholdte lån i visse medlemsstater. Kommissionens kontrol af statsstøtte i den finansielle sektor spiller fortsat en central rolle i forbindelse med disse spørgsmål.

I 2018 godkendte Kommissionen likvidationsstøtte til salget af Cyperns næststørste bank, Cyprus Cooperative Bank, og afviklingen af den resterende enhed⁸⁹. Dette gjorde det muligt for den bank, der tidligere havde modtaget statsstøtte to gange, at komme ordentligt ud af markedet, og næsten 30 % af de cypriotiske misligholdte lån blev fjernet fra det indenlandske banksystem. Ligeledes i Cypern gav Kommissionen sin godkendelse til ESTIA-ordningen til støtte for private husholdninger og mikrovirksomheder, som har haft problemer med at tilbagebetale realkreditlån, og som risikerer at miste deres primære bopæl⁹⁰.

I Italien godkendte den italienske stat ordningen for at gøre det lettere at securitisere misligholdte lån (GACS), som oprindeligt blev godkendt i februar 2016 og derefter forlænget til begyndelsen af marts 2019⁹¹. I henhold til ordningen vil de italienske banker fortsat kunne finansiere afhændelsen af udvalgte misligholdte lån ved hjælp af en statsgaranti på markedsvilkår. GACS-ordningen har ydet et vigtigt bidrag til at fjerne misligholdte lån fra det italienske banksystem: De 17 forskellige GACS-støttede salg af misligholdte lån mellem ordningens ikrafttræden og medio november 2018 tegnede sig for ca. 60 % af den samlede netto reduktion af dårlige lån i Italien i denne periode (ca. 51 mia. EUR i misligholdte lån).

7 Sikring af lige vilkår på beskatningsområdet

Tilliden til EU's indre marked kræver, at der skabes lige konkurrencevilkår for virksomhederne på grundlag af deres kvalifikationer, også når det drejer sig om beskatning.

⁸⁷ Kommissionens afgørelse af 26. november 2018 i sag SA.52288 *Tyskland*, som findes på http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_52288.

⁸⁸ Kommissionens afgørelse af 10. august 2018 i sag SA.33229 *Slovenien*, som findes på http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_33229.

⁸⁹ Kommissionens afgørelse af 19. juni 2018 og 28. august 2018 i sag SA.35334 – Cypern, som findes på http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_35334.

⁹⁰ Kommissionens afgørelse af 3. december 2018 i sag SA.49554 *Cypern*, som findes på http://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases/276985/276985_2032224_96_2.pdf.

⁹¹ Kommissionens afgørelse af 31. august 2018 i sag SA.51026(2018/N) *Italien*, som findes på http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_51026.

For eksempel kan en medlemsstat ikke give skattefordele til multinationale koncerner, som ikke er tilgængelige for andre virksomheder (ofte lokale virksomheder), da dette i alvorlig grad ville fordreje konkurrencen.

Kommissionen fortsætter sin kamp mod selektive skattefordele

Den 20. juni 2018 konkluderede Kommissionen, at Luxembourgs skattemæssige behandling af Engie⁹², som er leverandør af gas og elektricitet, var ulovlig i forbindelse med EU's statsstøtteprocedurer og uforenelig med EU's statsstøtteregler. Som følge heraf skulle Luxembourg inddrive over 120 mio. EUR fra Engie.

En stopper for selektive skattefordele: Engie-afgørelsen

Efter en dybdegående undersøgelse, der blev indledt i september 2016, konkluderede Kommissionen, at to sæt skatteafgørelser, som Luxembourg har truffet, kunstigt har sænket Engies skattebyrde i Luxembourg i omkring ti år uden nogen gyldig begrundelse.

I henholdsvis 2008 og 2010 gennemførte Engie to komplekse koncerninterne finansstrukturer i to virksomheder i Engie-koncernen i Luxembourg, Engie LNG Supply og Engie Treasury Management. Disse omfattede en trekantstransaktion mellem henholdsvis Engie LNG Supply og Engie Treasury Management og to andre virksomheder i Engie-koncernen i Luxembourg.

Kommissionens undersøgelse viste, at skatteafgørelser udstedt af Luxembourg godkendte en inkonsekvent behandling af den samme transaktion både som gæld og som egenkapital, hvilket ikke afspejlede den økonomiske virkelighed, da den kunstigt reducerede virksomhedens skattebyrde. Som følge heraf betalte Engie en effektiv selskabsskat på 0,3 % for visse fortjenester i Luxembourg i omkring ti år.

På dette grundlag konkluderede Kommissionen, at skatteafgørelsen gav Engie en selektiv økonomisk fordel. Mere specifikt gjorde afgørelserne det muligt for Engie at undgå at betale skat af 99 % af overskuddet fra Engie LNG Supply og Engie Treasury Management i Luxembourg. Luxembourg skulle inddrive over 120 mio. EUR fra Engie i ubetalt skat.

⁹² Kommissionens afgørelse af 20. juni 2018 i sag SA.44888 støtte til Engie, som findes på http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_44888.

Kommissionen glædede sig over de lovgivningsmæssige skridt, som den luxembourgske regering har truffet for at ændre sin skattelovgivning og bringe de relevante bestemmelser i overensstemmelse med OECD's projekt vedrørende udhuling af skattegrundlaget og overførsel af overskud (Base Erosion and Profit Shifting)⁹³. De indeholder også en ændring af selskabsskatteloven for at forhindre ikkebeskatning af overskud, der opstår i forbindelse med konvertering af lån til aktier. Ændringen vedrører imidlertid ikke trekantstransaktioner som dem, der er gennemført af Engie.

EU's statsstøttere regler forhindrer medlemsstaterne i kun at give urimelige skattefordele til udvalgte virksomheder. Medlemsstaterne må ikke forskelsbehandle virksomheder, der befinder sig i samme retlige og faktiske situation i lyset af formålet med den samme nationale lovgivning. En sådan forskelsbehandling fordrejer konkurrencen og er ulovlig i henhold til statsstøttere reglerne. Desuden er det et krav i statsstøttere reglerne, at ulovlig og uforenelig statsstøtte skal inddrives for at fjerne den konkurrencefordrejning, som støtten har medført. Der er ingen bøder i henhold til statsstøttere reglerne, og inddrivelse er ikke en straf for den pågældende virksomhed, men genopretter blot ligebehandlingen med andre virksomheder.

Den 19. september 2018 konstaterede Kommissionen, at ikkebeskatningen af visse overskud i McDonald's i Luxembourg⁹⁴ ikke førte til ulovlig statsstøtte. Denne behandling, som var i overensstemmelse med de nationale skatte love og dobbeltbeskatningsaftalen mellem Luxembourg og USA, gav ikke McDonald's en selektiv fordel, men var konsekvensen af et misforhold mellem skattelovgivningen i Luxembourg og USA. Kommissionen konkluderede derfor, at Luxembourg ikke brød EU's statsstøttere regler.

Blandt de ovennævnte ændringer af skatteloven med henblik på at bringe skattelovgivningen i overensstemmelse med OECD's projekt vedrørende udhuling af skattegrundlaget og overførsel af overskud styrkede Luxembourg kriterierne i sin skattelovgivning for at definere et fast driftssted. I henhold til de nye bestemmelser, der trådte i kraft den 1. januar 2019, kan Luxembourg på visse betingelser kræve, at virksomheder, der hævder at have en skattepligtig tilstedeværelse i udlandet, skal afgive en bekræftelse af, at de faktisk er skattepligtige i det andet land.

Desuden konkluderede Kommissionen den 19. december 2018, at Gibraltar⁹⁵ gav multinationale selskaber ulovlige skattefordele i form af en fritagelsesordning for selskabsskat på renter og royalties fra 2011 til 2013 samt gennem fem individuelle skatteafgørelser, som gav selektive skattefordele vedrørende visse indtægter genereret af nederlandske kommanditselskaber. Modtagerne skal tilbagebetale ubetalt skat på ca. 100 mio. EUR til Gibraltar.

I løbet af Kommissionens undersøgelse ændrede Gibraltar sine skatteregler med henblik på at forbedre sin skatteafgørelsesprocedure, styrke sine regler om interne afregningspriser, øge skatteyderne forpligtelser (f.eks. årlige selvangivelser, meningsfulde oplysninger i ansøgninger om afgørelser) og forbedre gennemsigtigheden af, hvordan den gennemfører sit territoriale beskatningssystem. Kommissionen glædede sig over disse forbedrede regler, som trådte i kraft i oktober 2018.

⁹³ Se <http://www.oecd.org/tax/beps/>.

⁹⁴ Kommissionens afgørelse af 19. september 2018 i sag SA.38945 *Påstået støtte til Mc Donald's – Luxembourg*, som findes på http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_38945.

⁹⁵ Kommissionens afgørelse af 19. december 2018 i sag SA.34914 *UK - Gibraltars selskabsbeskatningsordning (ITA 2010)*, som findes på http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_34914.

Kommissionen fortsætter sine undersøgelser vedrørende skatteafgørelser udstedt af Nederlandene til fordel for Inter IKEA⁹⁶ og en skatteordning for multinationale selskaber i Det Forenede Kongerige⁹⁷.

Kommissionens undersøgelser af individuelle skatteafgørelser i medlemsstaterne viser, at de er effektive

Skatteafgørelser er ikke et problem som sådan i henhold til EU's statsstøtteregele, hvis de blot bekræfter, at skatteordninger mellem virksomheder inden for samme koncern er i overensstemmelse med den relevante skattelovgivning. Imidlertid kan skatteafgørelser, der giver bestemte virksomheder en selektiv skattefordel, fordreje konkurrencen inden for EU's indre marked, hvilket er i strid med EU's statsstøtteregele.

Medlemsstaterne har gjort betydelige fremskridt med gennemførelsen af Kommissionens afgørelser om at inddrive ubetalte skatter, som blev vedtaget af Kommissionen i det foregående år, og som i praksis forhindrer virksomheder i fortsat at nyde godt af ulovlige fordele. I maj 2018 afsluttede Luxembourg inddrivelsen af over 260 mio. EUR fra Amazon plus et beløb på 21 mio. EUR i inddrivelsesrenter. I oktober 2018 inddrev Luxembourg også over 120 mio. EUR fra Engie plus 1 mio. EUR i inddrivelsesrenter. I samme måned tilbagebetalte Irland den fulde ulovlige og uforenelige støtte fra Apple, dvs. 13,1 mia. EUR, plus ca. 1,2 mia. EUR i inddrivelsesrenter. I alle disse sager er pengene sat ind på en spærret konto, mens man afventer resultatet af den igangværende appel vedrørende Kommissionens afgørelse ved EU's retsinstanse.

8 Fælles indsats for at fremme en global konkurrencekultur

I takt med at verdensmarkedet fortsat integreres, og flere og flere virksomheder er afhængige af globale værdikæder, er konkurrencemyndighederne mere end nogensinde før nødt til at øge deres samarbejde og nå til enighed om fælles standarder og procedurer. Håndhævelsen af konkurrencereglerne afhænger i stigende grad af samarbejdet med andre håndhævende myndigheder. Når en virksomheds forretningspraksis skader konkurrencen i forskellige lande og på forskellige kontinenter, kan retfærdige og lige markedsvilkår kun genoprettes, hvis de retshåndhævende myndigheder spiller sammen som et hold.

Kommissionen har stået i spidsen for det internationale samarbejde på konkurrenceområdet, både på multilateralt og bilateralt plan. Tilbage i 2001 var Kommissionen blandt de stiftende medlemmer af Det Internationale Konkurrencenetværk (ICN), som nu tæller mere end 130 medlemmer. Kommissionen deltager også aktivt i alle internationale fora vedrørende konkurrence, herunder OECD, UNCTAD, WTO og Verdensbanken⁹⁸.

På det bilaterale plan har Kommissionen til hensigt at fremme lige konkurrencevilkår på internationalt plan ved at medtage konkurrence- og statsstøtteregele i sine frihandels- og associeringsaftaler. I 2018 fortsatte Kommissionen forhandlingerne med Chile, Mexico, Mercosur, Aserbajdsjan, Tunesien, Indonesien, Andorra, Monaco og San Marino og indledte forhandlinger med Australien, New Zealand, Kirgisistan og Usbekistan. Ved udgangen af

⁹⁶ Sag SA.46470 *Potential aid to IKEA – NL*, som findes på http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_46470.

⁹⁷ Sag SA.44896 *Potentiel statsstøtteordning vedrørende Det Forenede Kongeriges fritagelse for CFC-koncernfinansiering*, som findes på http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_44896.

⁹⁸ For yderligere og mere detaljerede oplysninger henvises til del I i det arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene, der ledsager denne rapport.

2018 nåede EU's og Schweiz' forhandlere til enighed om teksten til en institutionel rammeaftale, som også indeholder regler om statsstøtte. Derudover deltager Kommissionen i en bred vifte af samarbejdsaktiviteter med konkurrencemyndighederne i en række tredjelande på grundlag af aftaler eller aftalememoranda. I juni 2018 undertegnede Kommissionen en administrativ aftale med Mexico.

I 2018 fortsatte GD for Konkurrences samarbejde inden for konkurrencepolitik og i sager, herunder dialogen om statsstøttekontrol, med Kinas statsforvaltning for markedsregulering (SAMR), som blev oprettet i 2018 som følge af en omstrukturering af den kinesiske centraladministration. SAMR omfatter antimonopolkontorer under handelsministeriet, National Development and Reform Commission (NDRC), State Industry for Industry and Commerce samt Fair Competition Review Bureau under NDRC. Generaldirektoratet for Konkurrence samarbejdede med SAMR i fem fusionssager og reagerede på SAMR's anmodning om bemærkninger til sine udkast til forordninger om forbud mod misbrug af dominerende stilling på markedet. Desuden havde det flere tekniske udvekslinger vedrørende SAMR's aktiviteter for at fremme Fair Competition Review System.

Kommissionen er fortsat fast besluttet på at fremme en vidtrækkende konkurrencekultur samt lige vilkår på globalt plan, hvor virksomhederne kan konkurrere på deres egne meritter. I 2018 fortsatte Kommissionen sine bestræbelser på at forbedre de multilaterale regler om subsidier som en del af EU's koncept for modernisering af WTO. De vigtigste mål er at øge gennemsigtigheden, få bedre regler om skadelige subsidier og håndtere problemer med statsejede virksomheder på passende vis. Desuden fortsatte Kommissionen med at deltage i sektorspecifikke initiativer til håndtering af subsidier i international sammenhæng, som f.eks. for stål (G20 Global Forum om overskudskapacitet på stålmarkedet), for halvledere (regionale retningslinjer for støtte til halvlederindustrien) og for skibsbygning (OECD). Endelig arbejder Kommissionen fortsat sammen med EU's medlemsstater i gruppen for internationale subsidier med henblik på udveksling af synspunkter og koordinering af initiativer vedrørende internationale politiske subsidier på multilateralt og bilateralt plan.

Opretholdelse af en regelmæssig og konstruktiv interinstitutionel dialog

Europa-Parlamentet, Rådet og de rådgivende udvalg med deres specifikke roller over for europæiske borgere og interessenter er vigtige partnere i dialogen om konkurrencepolitikken.

I april udvekslede kommissær Margrethe Vestager synspunkter med Parlamentets plenarforsamling om løbende generelle resultater inden for konkurrencepolitikken. I oktober drøftede hun fordelene ved konkurrence med hensyn til at styrke de europæiske industriers konkurrenceevne. I november glædede hun sig sammen med Parlamentet over færdiggørelsen af det nye direktiv, der skal gøre de nationale konkurrencemyndigheder mere effektive i deres håndhævelse af de europæiske konkurrenceregler. Kommissæren havde også aktuelle debatter med udvalgene i Parlamentet: Økonomi- og Valutaudvalget i juni og oktober samt Udvalget for Industri, Forskning og Energi i juli. Generaldirektør Johannes Laitenberger aflagde besøg i den særlige konkurrencearbejdsgruppe under Økonomi- og Valutaudvalget i maj. I november udvekslede han synspunkter med hele Økonomi- og Valutaudvalget efter vicegeneraldirektør Carles Esteva Mossos forberedende debat i dette udvalg i oktober.

Ligesom i de foregående år har Parlamentet vedtaget en beslutning om Kommissionens årsberetning om konkurrencepolitikken. Parlamentet bakkede op om en stærk konkurrencepolitik, som bevarer det indre markeds integritet og styrker borgerne med overkommelige priser, valgmuligheder og innovationer på markedet. Dette var tiltrængt støtte til Kommissionens bestræbelser i 2018 på at bekæmpe ulovlige karteller og virksomheders

misbrug af en dominerende stilling og på at undersøge fusioner og statsstøtte i vores indre marked.

Ligeledes i 2018 deltog Parlamentet fortsat i bekæmpelsen af skatteunddragelse og skatteundgåelse. Parlamentet glædede sig over, at statsstøttekontrollen har vist sig at være effektiv til at bekæmpe selektive skattefordele for multinationale selskaber. I 2018 fortsatte Kommissionen med at træffe vigtige foranstaltninger på dette område⁹⁹. Kommissionen anvendte en systematisk tilgang til at analysere dokumentationen om skatteafgørelser fra alle medlemsstater.

Parlamentet opfordrede indtrængende Kommissionen til fortsat at spille en vigtig rolle med hensyn til at kontrollere statsstøtten i den finansielle sektor ved at sikre, at støtten til bankerne begrænses til det nødvendige minimum, og at der træffes passende foranstaltninger til at genoprette bankernes levedygtighed og mindske konkurrencefordrejningerne inden for det indre marked mest muligt. Kommissionen delte Parlamentets målsætning om at reducere statsstøtten i sektoren over tid. Kommissionen fortsatte med at redegøre for sine foranstaltninger på dette område i de andre institutioner.

I april afholdt Parlamentet en høring om den digitale økonomi. Parlamentet opfordrede Kommissionen til at overveje, hvordan håndhævelsen af konkurrencereglerne kan holdes ajour i et onlinefællesskab. I marts udpegede kommissær Margrethe Vestager tre særlige rådgivere for at få deres input til vigtige kommende digitale forandringer, som vil påvirke markederne og forbrugerne, og konsekvenserne for konkurrencen. Som led i dette arbejde indledte Kommissionen en høring om betydningen af data, algoritmer og andre aspekter af den digitale økonomi og opfordrede interesserede parter til at fremlægge deres synspunkter. Parlamentets ECON-udvalg hilste disse initiativer velkommen.

I juli udvekslede kommissæren synspunkter med medlemmer af Parlamentet om den måde, hvorpå håndhævelsen af konkurrencereglerne bidrager til at styrke de europæiske industriers konkurrenceevne. Hun forklarede, at for hver virksomhed, der ønsker at fusionere, er der mange virksomheder i Europa, som er afhængige af inputprodukter til rimelige priser, så de selv kan vokse på de globale markeder. I denne ånd fortsætter Kommissionen med at undersøge store industrielle fusioners indvirkning på konkurrencen, og Kommissionen takkede Parlamentet for dets stærke opfordring til at gøre dette.

Da de nationale konkurrencemyndigheder træffer 85 % af alle afgørelser om anvendelse af EU's kartel- og monopolregler, har det vist sig nødvendigt at øge deres effektivitet som håndhævere. I december 2018 undertegnede Parlamentet og Rådet et direktiv, der pålægger medlemsstaterne at give de nationale konkurrencemyndigheder effektive efterforskningsbeføjelser og håndhævelsesredskaber til at beskytte konkurrencen på deres territorier samt mulighed for at pålægge afskrækkende bøder for konkurrencebegrænsende adfærd og for at koordinere deres straflempelsesordninger. Kommissionen har forsikret Parlamentet om, at den nøje vil kontrollere, at medlemsstaterne gennemfører direktivet fuldstændigt og effektivt. Som svar på en opfordring fra Parlamentet anførte Kommissionen også, at foranstaltningerne kunne være et vigtigt redskab for konkurrencemyndighederne til at sikre, at konkurrencen ikke skades, mens der pågår en undersøgelse. For at sætte konkurrencemyndighederne i stand til mere effektivt at håndtere udviklingen på markeder i hastig udvikling forpligtede Kommissionen sig til at foretage en analyse af, om der inden for to år efter gennemførelsen af det nye direktiv er mulighed for at forenkle vedtagelsen af

⁹⁹ Kapitel 2 i denne beretning indeholder flere oplysninger herom.

midlertidige foranstaltninger inden for Det Europæiske Konkurrencenetværk. Kommissionen indvilligede i at fremlægge resultaterne for Parlamentet og Rådet.

Kommissionen anerkendte den betydning, som Parlamentet og Rådet tillægger effektiv konkurrence gennem hele fødevarekæden. I denne ånd har Kommissionen i sine nylige afgørelser, såsom Bayer/Monsanto-fusionen i den agrokemiske sektor, fusionen mellem de amerikanske kemiske virksomheder Dow og DuPont og ChemChinas overtagelse af Syngenta, anvendt en metode, der kræver, at der afhændes aktiver som en betingelse for godkendelse af transaktionerne. Kommissionen fortsatte med at undersøge AB InBev vedrørende mulige restriktioner for parallelimport af øl til Belgien. Kommissionen offentliggjorde også undersøgelsen om producentorganisationer og deres aktiviteter i sektorerne for olivenolie, oksekød og markafgrøder, som blev indledt for bedre at forstå landbrugernes udfordringer med at oprette producentorganisationer, der kan hjælpe dem med at forbedre deres position i forsyningskæden.

I 2018 bidrog kommissær Margrethe Vestager og GD Konkurrence med konkurrencepolitiske synspunkter i debatten om EU's næste flerårige finansielle ramme. Kommissæren deltog i samlingen i Rådet (konkurrenceevne) i marts for at forklare, hvordan statsstøttereglerne kan imødekomme væksten i nystartede virksomheder og midcap-selskaber i lyset af de igangværende drøftelser om den næste flerårige finansielle ramme. I slutningen af 2018 godkendte Parlamentet og Rådet den foreslåede ændring af Rådets bemyndigelsesforordning (EU) nr. 2015/1588 for at fritage yderligere kategorier af statsstøtte fra forpligtelsen til at anmelde støtte til Kommissionen.

Institutionerne drøftede også behovet for at fremme håndhævelsen af konkurrencereglerne yderligere under EU's næste flerårige finansielle ramme. I december godkendte Parlamentets Økonomi- og Valutaudvalg de konkurrencemæssige aspekter af programmet for det indre marked. Udvalget var enig om, at Kommissionen skulle have stabile finanser til at investere i it-udstyr for effektivt at kunne håndtere konkurrencesager, støtte samarbejdsnetværk med nationale og internationale konkurrencemyndigheder og fremme kommunikationsindsatsen for at sikre overholdelse af EU's konkurrenceregler i hele EU.

Repræsentanter for Generaldirektoratet for Konkurrence udvekslede også synspunkter med Det Økonomiske og Sociale Udvalg. Udvalget godkendte hovedlinjerne i Kommissionens arbejde inden for håndhævelse af konkurrencereglerne. Udvalget støttede også Rådets bemyndigelsesforordning på statsstøtteområdet fuldt ud.

Det Forenede Kongeriges meddelelse i henhold til artikel 50 i TEU

Efter meddelelsen i henhold til artikel 50 i TEU fra Det Forenede Kongerige er Kommissionen begyndt at forberede Det Forenede Kongeriges udtræden af Den Europæiske Union. Generaldirektoratet for Konkurrence deltager i forberedelsen af denne udtræden for så vidt angår instrumenterne i dets portefølje (fusioner, karteller og statsstøtte). Generaldirektoratet for Konkurrence støttede bl.a. Kommissionens taskforce for udarbejdelse og gennemførelse af forhandlingerne med Det Forenede Kongerige i henhold til artikel 50 i TEU under forhandlingerne om udtrædelsesaftalen.